

Πολυτεχνείο Κρήτης - Αρχιτεκτονική Σχολή
εαρινό εξάμηνο 2014-2015

Ιστορία & Θεωρία Αρχιτεκτονικής II

δρ Αμαλία Κωτσάκη, επίκουρη Καθηγήτρια

Ιστορία & Θεωρία Αρχιτεκτονικής II

Η αρχιτεκτονική της αναγέννησης (5) Μανιερισμός

Η Πρώιμη Αναγέννηση ανακάλυψε εκ νέου την Αρχαιότητα και απήλαυσε την ανάμειξη εξ αντιγραφής λεπτομερειών αλλά και μια αφελή άνεση στην ανακατασκευή περισσότερων αρχιτεκτονικών στοιχείων. Η Ώριμη Αναγέννηση χρησιμοποίησε με ακρίβεια μορφές από τη Ρωμαϊκή Αρχαιότητα, όμως αυτή η αναβίωση δεν ήταν παρά στιγμιαία μέσα από τα ώριμα έργα του Bramante και του Raphael. Μετά τον θάνατό τους η μίμηση άρχισε να παγώνει τη δημιουργική πρωτοβουλία. Ο κλασικισμός (classicism) είναι η μίμηση της Αρχαιότητας και πάνω από όλα των «κλασικών» στιγμών της Αναγέννησης, εις βάρος μιας καθαρής και αμιγούς έκφρασης.

Giulio Romano, 1499-1546 (μαθητής του Raphael και καλλιτέχνης στην Αυλή του δούκα της Mantua.

Οικία του Giulio Romano, 1544 – χαρακτηριστικό παράδειγμα του μανιερισμού.

Η γενικευμένη καθαρότητα στο σχεδιασμό διασπάται από το «τυχαίο», αυτό που αποκαλούμε λαθροχειρία. Η ταινία πάνω από τα παράθυρα του ισογείου μοιάζει να εξαφανίζεται πίσω από το «κλειδί» των ανοιγμάτων. Η είσοδος έχει ένα αδικαιολόγητα χαμηλωμένο τόξο επιστεγασμένο από ένα αέτωμα χωρίς βάση που εξελίσσεται σε ταινία που διαχωρίζει το ισόγειο από τον όροφο. Μια διακοσμητική ταινία διατρέχει ανεξαιρέτως τα ανοίγματα του ισογείου χωρίς καμμία διαφοροποίηση ή κατασκευαστική λογική.

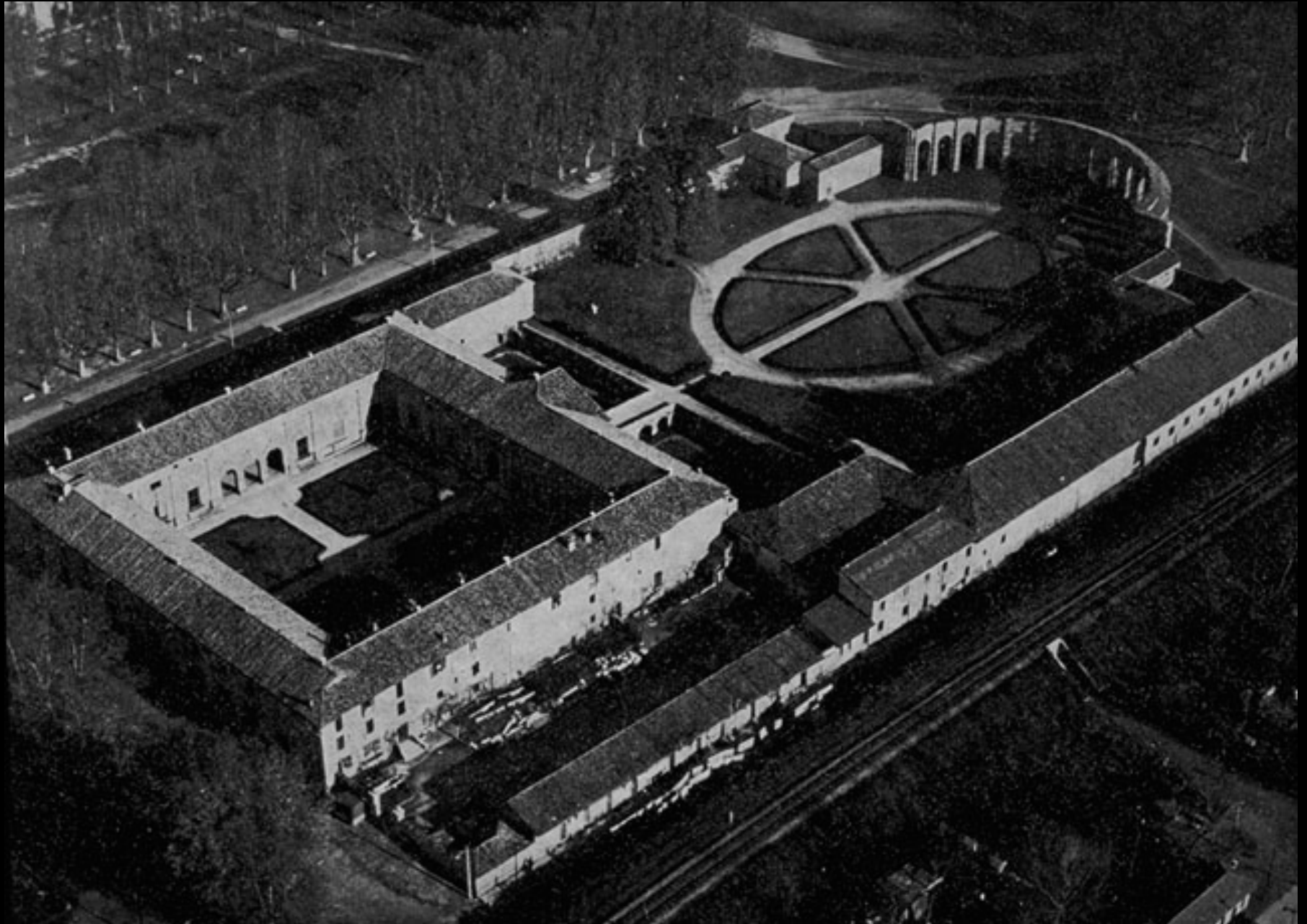
Οικία του Giulio Romano, 1544

Giulio Romano, Palazzo del Te, Mantua, 1525-35

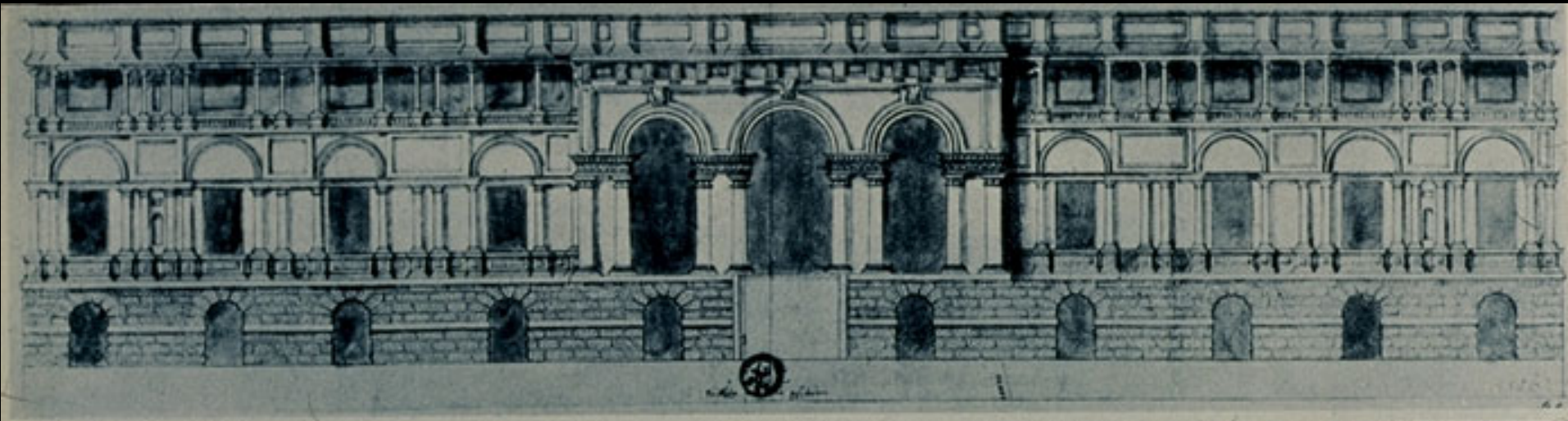
Giulio Romano, Palazzo del Te, Mantua, 1525-35

Giulio Romano, Palazzo del Te, Mantua, 1525-35

Giulio Romano, Palazzo del Te, Mantua, 1525-35

Giulio Romano, Palazzo del Te, Mantua, 1525-35

Giulio Romano, Palazzo del Te, Mantua, 1525-35

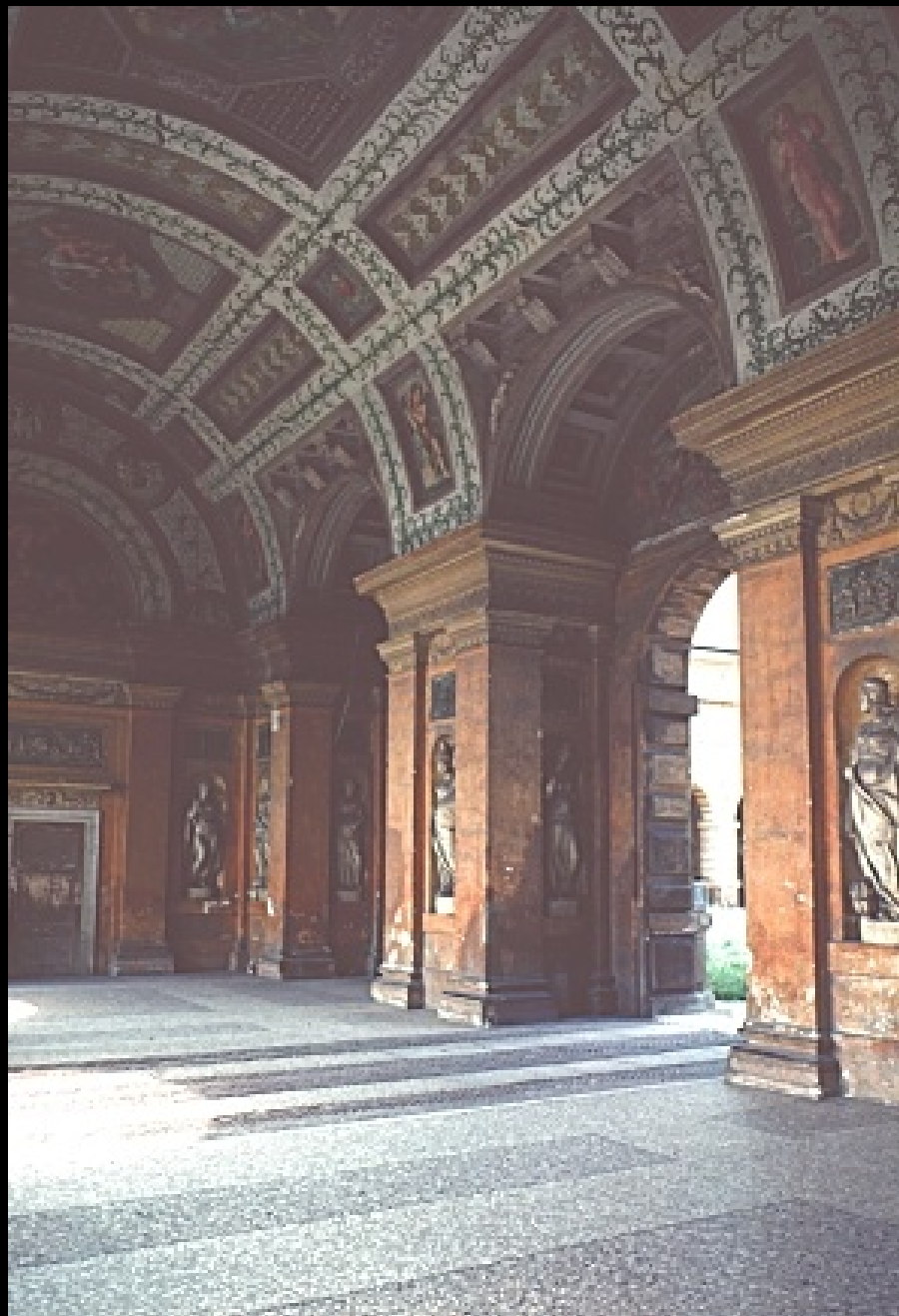
Giulio Romano, Palazzo del Te, Mantua, 1525-35

Giulio Romano, Palazzo del Te, Mantua, 1525-35

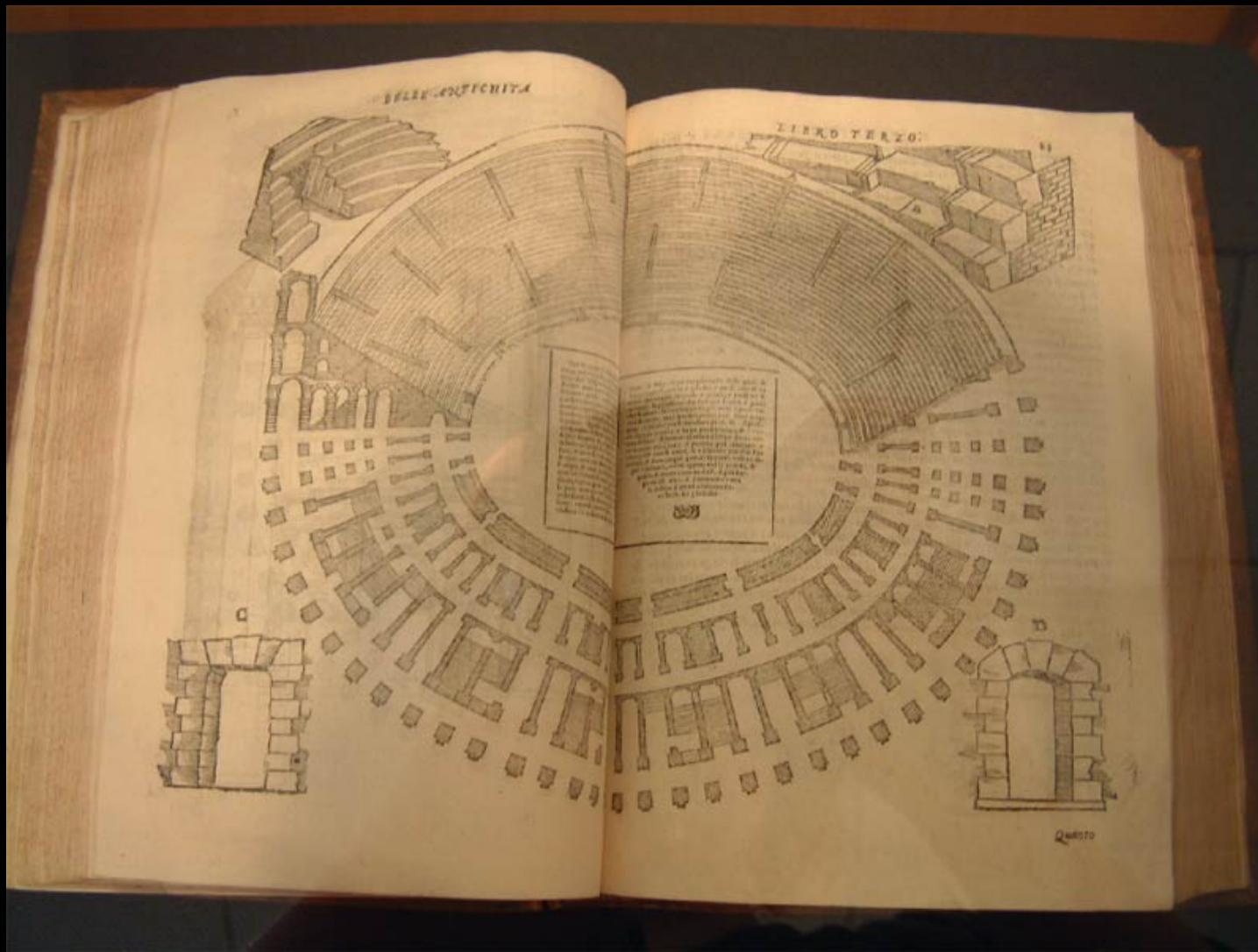

Giulio Romano, Palazzo del Te, Mantua, 1525-35

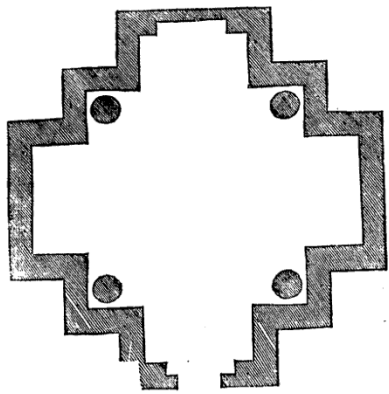
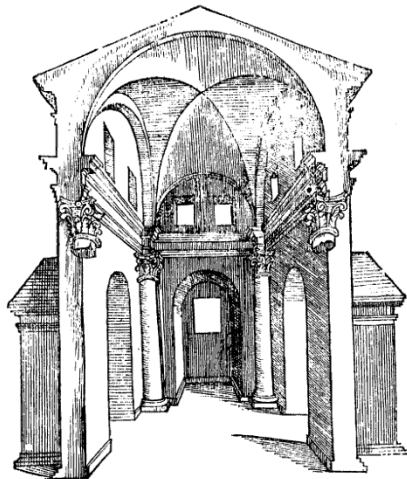
Sebastiano Serlio

1537 ξεκινά την έκδοση του πονήματός του για την Αρχιτεκτονική. Πήγε στη Γαλλία το 1504 και σπούδασε ζωγράφος και αρχιτέκτων του βασιλιά. Φοίτησε στη Σχολή του Fontainebleau η οποία αποτελούσε το προπύργιο του Μανιερισμού ένθεν των Άλπεων.

Sebastiano Serlio

Of Antiquie

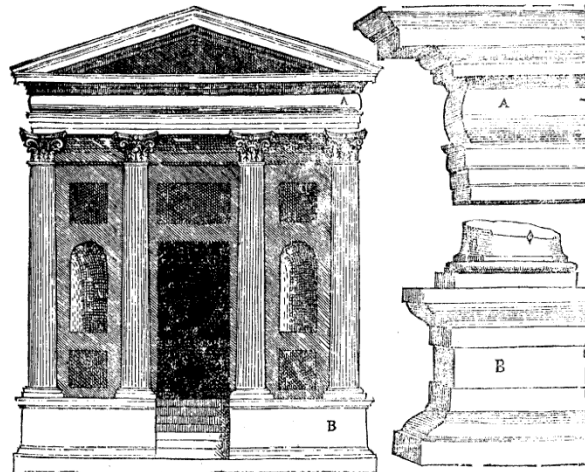
This Temple is without Roome, made part of Marble, and the rest of Marble, it is much decayed, it is thought that it was the temple, and on all sides it is right four square, from the one Wall to the other is 20. Palms broad, the thickness of the wall is 2. Palms and a half, the thickness of the Columns is 2. Palms, the height of the Pillars with Capitals and Cornice are 4. Palms high, from the Cornice to the height of the roof is 11. Palms: the height of the Chappel is 20. Palms.

The third Booke.

The fourth Chapter. Fol. 15.

This Temple hereunder set downe is A Tuoli by the River, much decayed, which had the frontispice before and behind the Columns, on the sides are more then halfe without the wall, the thickness of the Temple from the one wall to the other is 12. Cilles measure by the same measure that the Column is measured withall, the height of the Temple is 8 Cilles, the thickness of the wall is one Cille and 11. minutes, the thickness of the Columns of the Postall is an Cille and a third part, the height of them with Balles and Capitals is about 12. Cilles, the height of the Architrave, Frieze and Cornice is three Cilles, the frontispice from above the Cornice to the height is 3. Cilles, the height of the ballement is 3. Cilles and a halfe. For the Pillars before, there is no top of a Chappel, nor of any pieces in the Wall as by reason of the ruinousness thereof, but I have written it out thus, for the more they, because I think it had bene so, neither can you see any windows in the wall nor does any yet behind, although I have placed them here in the ground, where I thought best. The measure of the numbers both of the ballement and the Cornice above, I will not name particularly, for they are proportioned according to Antiquitie, subject you may see some parts.

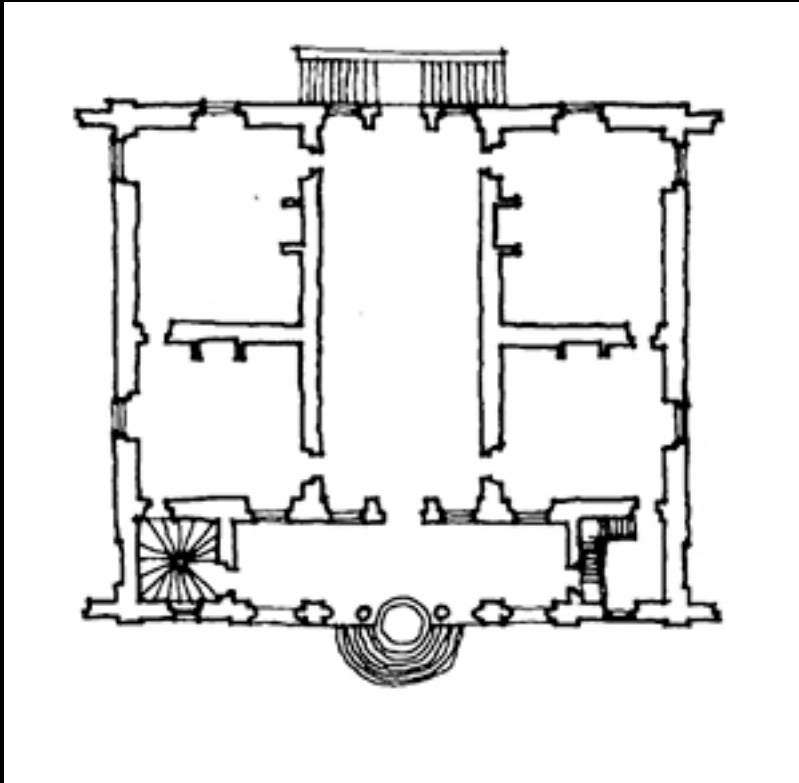
The fifth part of the Cill also decayed.

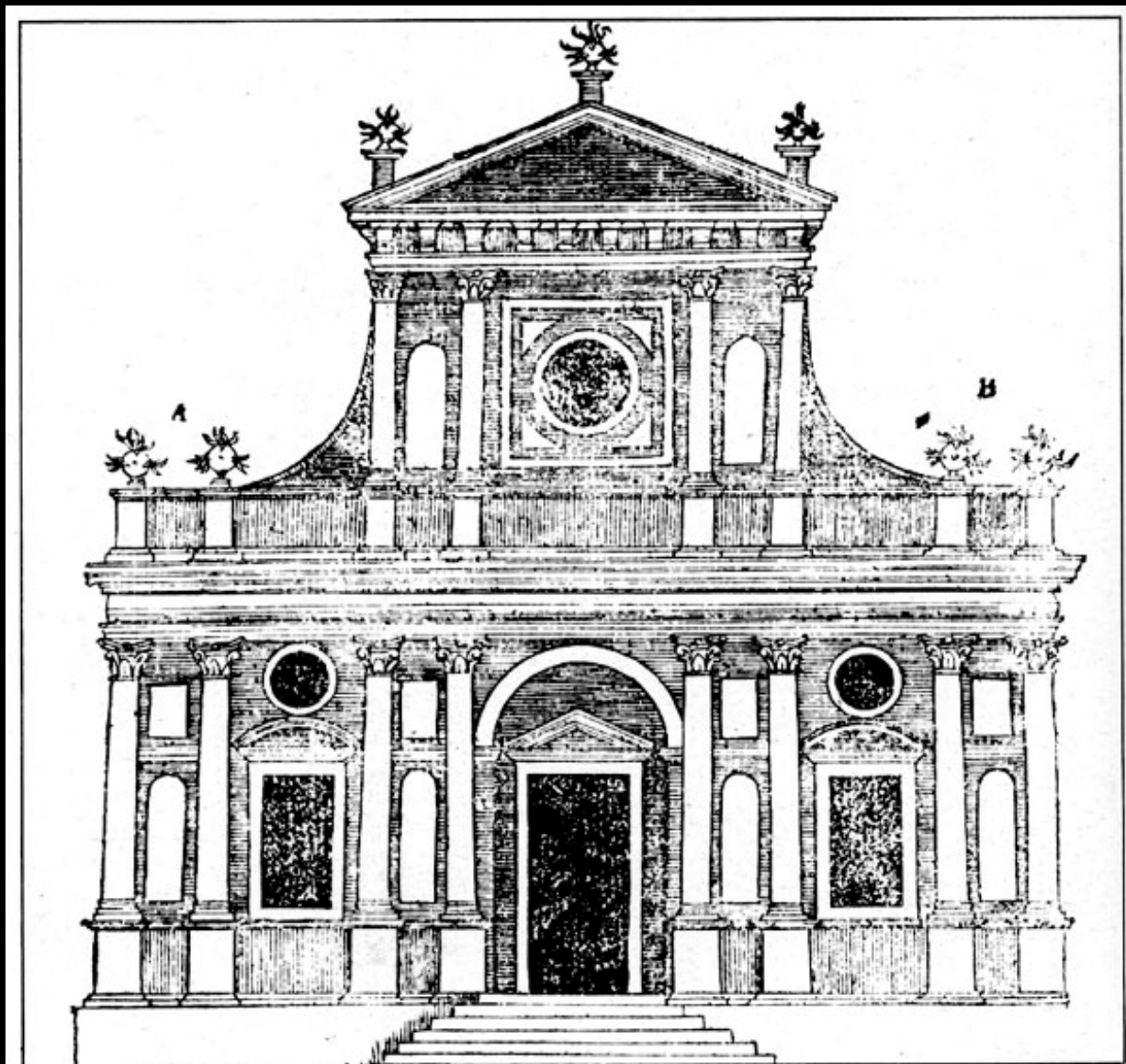
E sicche gli antichi Romani han fatto diverse mescolanze, io ne scoglierò alcune de le piu note. Et
 metto a ingua insieme, acciò che l'Architetto possa col suo bel giudicio, secondo gli occorrenze fare
 unione di quella, che piu al proposito gli tornerà. Il capitul qui sono segnato. T. e cōposto di Do
 ricko, Ionico, e Corintio. l'abaco, et il cimano è Dorico, il musoio, et le striae sono Ioniche. li
 gli agoni, et le foglie son Corintie, e finiscono in sua base, p li due tori è Dorica, ma p le due striae e l'agra
 gati, et ancora i lavori di fuori la dicitano Corintia: le quali cose sono in Trastevere in Roma. Il capt
 ul segnato. X. e finiscono la base son di due specie, Dorica, e Corintia. l'abaco del capitello, et anchora
 la base e Dorica: ma la base p la dicitatezza de i lavori si puote dir Corintia, e così le foglie del capitello
 son del Corintio, e perché l'abaco è quadrato: ma tutti gli altri membri sono in rotondità a li.iii. angoli, sono
 l'abaco si scapitolo le ragioni, come qui sono si dimostra. Il capitul segnato. A. p il maestro canallo, in luogo
 del cauitato si puo dir Cōposito, et è a la Basilica del Foro trāstoro. L. e striae de la colōna son diverse da
 le altre, come si vede sotto. A. la base segnata. X. è Cōposito, et è in Roma. Il capitul segnato. B. è Co
 rintio puro, et è a le tre colōne, oga bellissima, a cioè l'Coliseo. Il capitul segnato. C. è cōposito di Ionico,
 e Corintio a via arco trāstoro in Verona. Il capitul segnato. D. è al arco medesimo di basso rilieuo ad esse
 re colōne plane. La base segnata. Y. è cōposito p l'istropalo, et è sopra l'arco maggiore, et è antica in Roma.

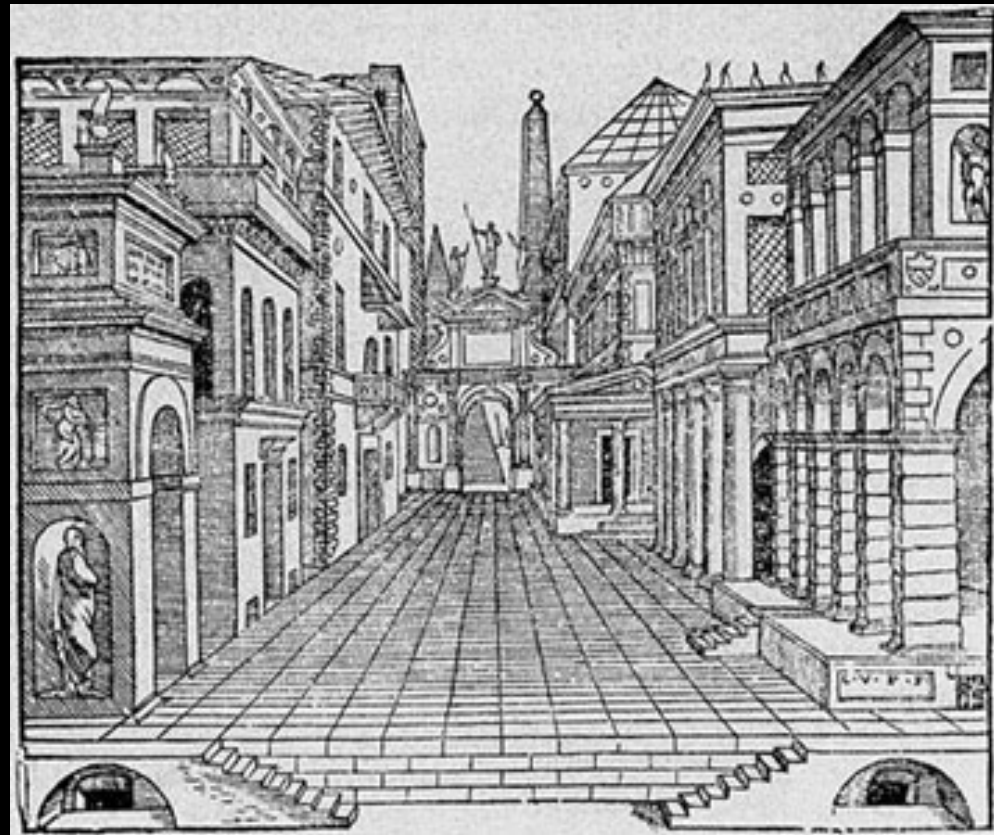
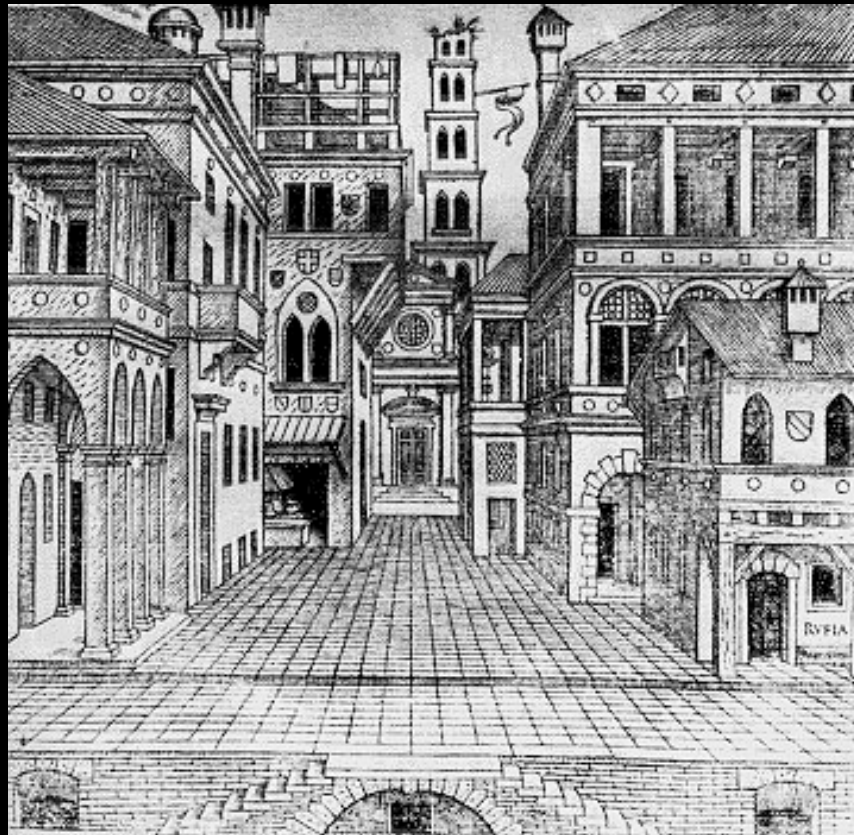
Sebastiano Serlio

Sebastiano Serlio

Sebastiano Serlio Comique - Tragique

Andrea Palladio, 1508-80

Παρά τις οφθαλμοφανείς αναφορές του Palladio στους Giulio, Sammicheli, και ασφαλώς στον Vitruvius, τελικά η έκφρασή του είναι απολύτως προσωπική.

Εργάστηκε στην ευρύτερη περιοχή της Vicenza.

Εκκλησίες (μανιεριστικές) S. Giorgio Maggiore , Il Retendore στη Βενετία
Palazzi & Villas με ευρεία απήχηση διεθνώς. Καθόρισαν την εξέλιξη των τύπων αυτών.

Εμφανής η αμφίπλευρη επιρροή μεταξύ κοσμικών και θρησκευτικών κτηρίων.

Η επιρροή του Palladio οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην έκδοση του βιβλίου του *I Quattro Libri dell' Architettura*.

Ο Palladio ουδέποτε υπήρξε άκαμπτος και σχολαστικός. Συνδύαζε την σοβαρότητα της Ρώμης με την ηλιόλουστη ματιά της Βορείου Ιταλίας και η προσωπική του ευχέρεια δεν μπόρεσε να προσεγγιστεί από κανέναν από τους συγχρόνους του.

ΠΑΛΛΑΔΙΑΝΙΣΜΟΣ (18ος αι.)

Andrea Palladio, 1508-80

Ξεκίνησε από απλός λιθοξόος, σπούδασε μαθηματικά, λατινικά και μουσική και αργότερα δεν απασχολήθηκε με τίποτα άλλο πέραν της Αρχιτεκτονικής. Πέτυχε να συνοψίσει τις διάφορες τρέχουσες ιδέες της Αναγέννησης, ειδικά των αρμονικών αναλογιών και της κλασικής μεθοδολογίας της σύνθεσης με βάση τη συμμετρία. Με πρόθεση να ξαναπετύχει τη λαμπρότητα της αρχαιότητας έγινε ένας επιμελέστατος μελετητής της ρωμαϊκής αρχιτεκτονικής αν και επηρεάστηκε αρκετά από τους μεγάλους της Αναγέννησης. Το στυλ του Palladio έχει άμεση σχέση με τον μανιερισμό της εποχής του.

I Quattro Libri di Architettura

A' μέρος: ρυθμοί των αρχαίων, υλικά, τρόποι δομή, ειδικές κατασκευές (κλίμακες, στέγες κλπ)

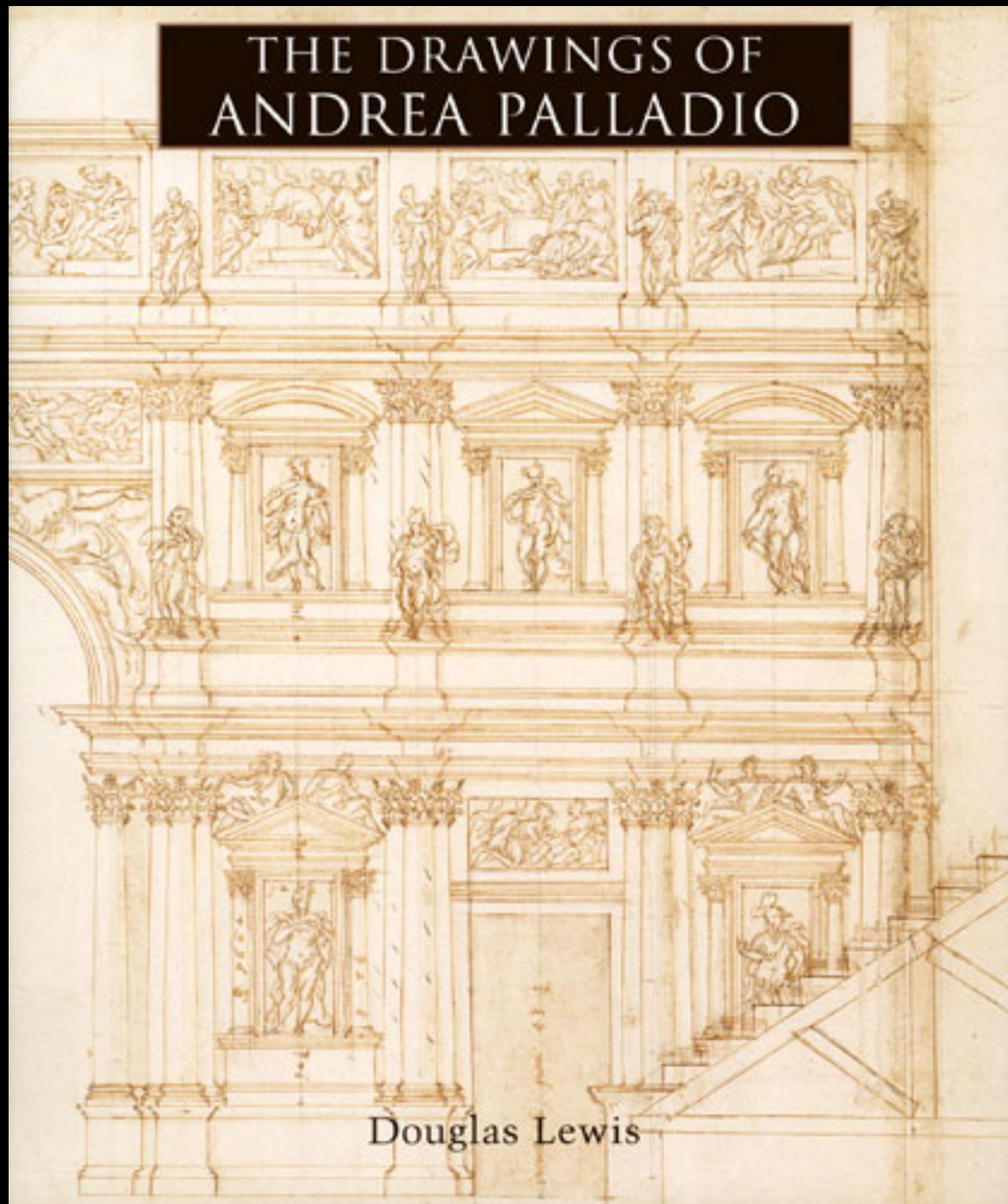
B' μέρος: ιδιωτικές κατοικίες

Γ' μέρος: δρόμοι, πλατείες, γέφυρες και βασιλικές (ρωμαϊκά κτήρια σε αναπαράσταση και δικά του)

Δ' μέρος: ναοί της ρωμαϊκής περιόδου (και Tempietto)

Το αρμονικό σύστημα που προτείνει ο Palladio είναι μια επέκταση των παλαιότερων ιδεών, ιδιαιτέρως του Alberti και του Francesco Giorgi, για τη μεταφορά των αρμονικών σχέσεων της μουσικής κλίμακας στην αρχιτεκτονική και ιδίως σε διαστάσεις χώρων. Ο Palladio καθιέρωσε ένα πολυπλοκώτερο σύστημα με μείζονες και ελάσσονες κλίμακες (βλ.σχ. P.Wittkower)

Andrea Palladio, 1508-80

Andrea Palladio, 1508-80

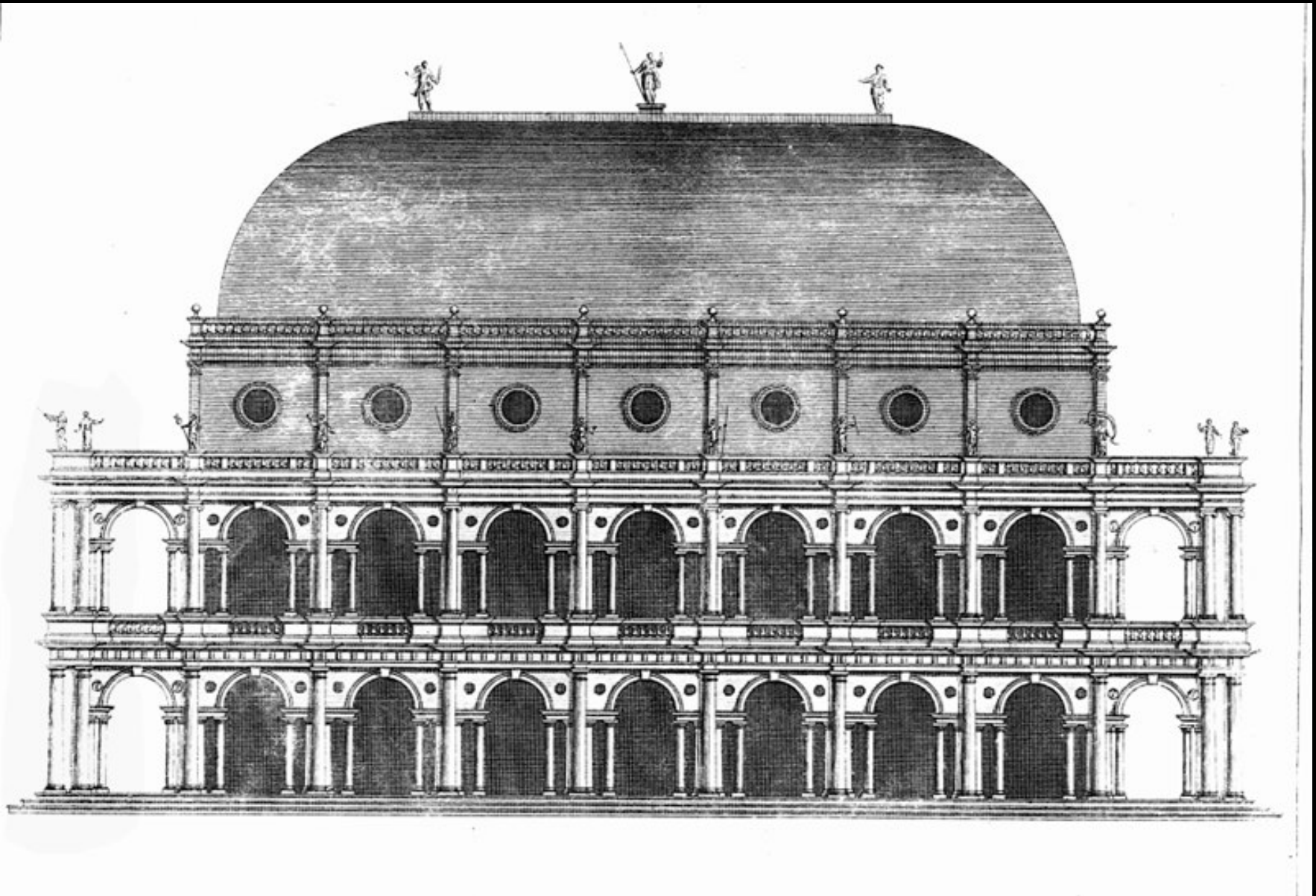
Palazzo Loggia I

Andrea Palladio, Βασιλική της Vicenza

Κτίσμα παλαιότερο 1444, όπου ο Palladio θα προσθέσει περιμετρικές διώροφες στοές. Στην όψη τους θα εφαρμόσει το γνωστό «θέμα του Palladio» τρόπο οργάνωσης των εξωτερικών επιφανειών: Τόξα που στηρίζονται εκατέρωθεν σε ένα «μικρό ρυθμό» με κίονες και θριγκούς και πλαισιώνονται από ένα δεύτερο «μεγάλο ρυθμό». Για να δοθεί μια εντύπωση ισορροπίας και ευστάθειας οι κίονες του μικρού ρυθμού γίνονται διπλοί. Το σύστημα αυτό το είχε εφαρμόσει αρχικά ο Serlio, αλλά έγινε γνωστό με το όνομα του Palladio που το επέβαλε.

Andrea Palladio, Βασιλική της Vicenza

Andrea Palladio, Βασιλική της Vicenza

Andrea Palladio, Βασιλική της Vicenza

Andrea Palladio, Βασιλική της Vicenza

Andrea Palladio
Βασιλική της Vicenza

Andrea Palladio, 1508-80

Palazzo Chiericati, Vicenza, 1550

- μεταφέρει την όψη των εσωτερικών αιθρίων στην πρόσοψη του κτίσματος με αποτέλεσμα τα κενά υπερτερούν στα πλήρη – αντιστροφή της σχέσης κενών –πλήρων (χαρακτηριστικό στην αρχιτεκτονική του)

Andrea Palladio, 1508-80, Palazzo Chiericati, Vicenza, 1550

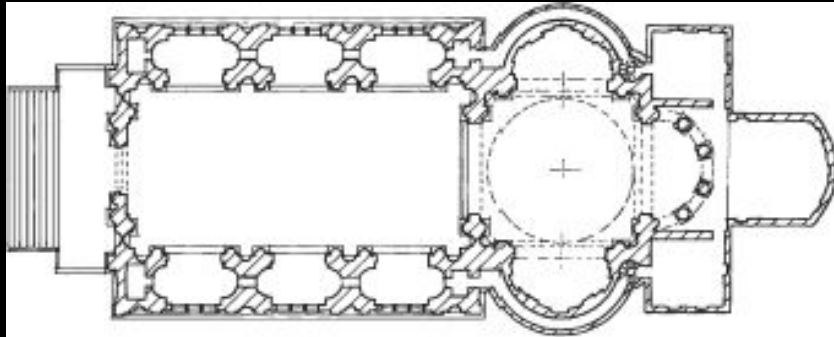

Andrea Palladio, 1508-80

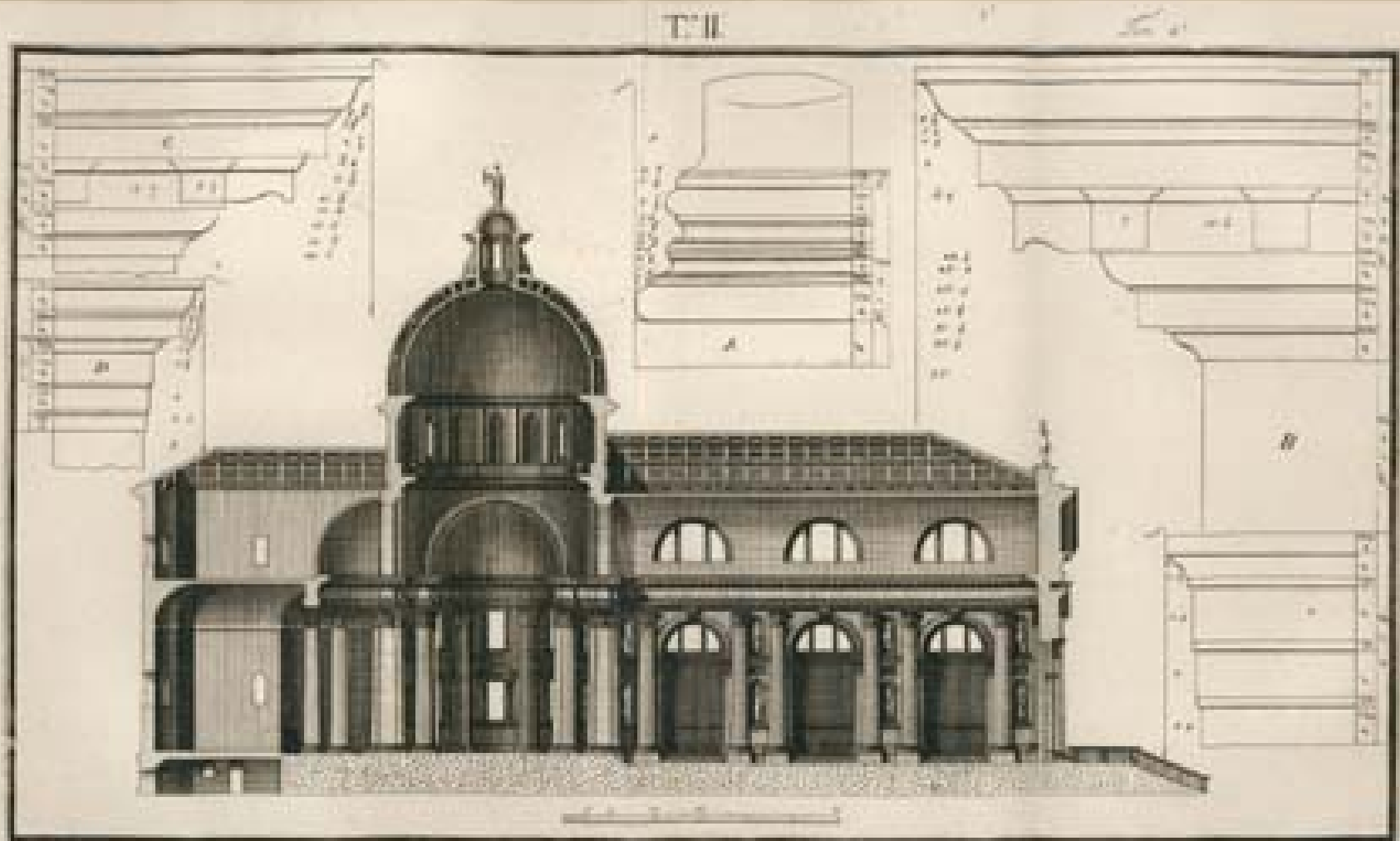
Palazzo Chiericati, Vicenza, 1550

Andrea Palladio, *Il Redentore*

Andrea Palladio,
Il Redentore

Andrea Palladio, *Il Redentore*

Andrea Palladio, *Il Redentore*

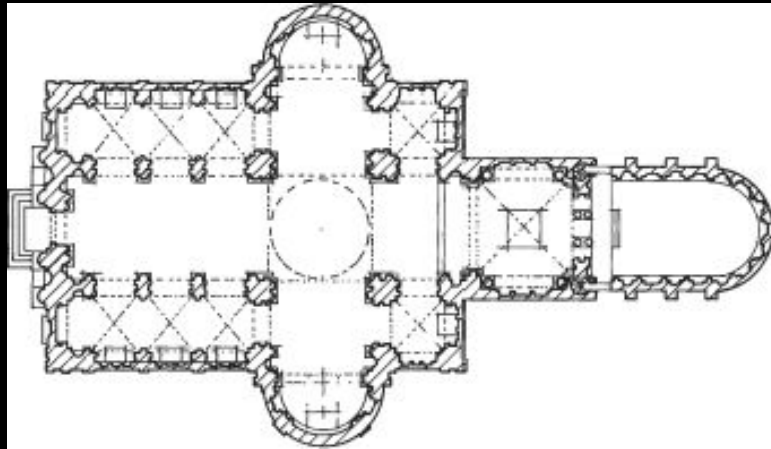
Andrea Palladio,
Il Redentore

Andrea Palladio, *Il Redentore*

Andrea Palladio,
S.Giorgio Maggiore,
Venice

Andrea Palladio – Villas

Το ζήτημα της βίλλας.

Οικογένειες ευγενών της Βενετίας ζητούν τον σχεδιασμό κατοικιών στην εξοχή και ζητούν μια κατοικία αντάξια της κοινωνικής τους τάξης. Ασφαλώς λειτουργική (χρησιμεύει για την επίβλεψη δεκάδων εργαζομένων στα μεγάλα αγροκτήματα, και αποθήκευση των σιτηρών, ελαίου και οίνων). Αυτός ο τύπος κατοικίας θα πρέπει να ευνοεί τη σχέση με τη φύση όπου ο ιδιοκτήτης θα αποσύρεται για ξεκούραση και περισυλλογή. Επίσης δεν θα πρέπει να κοστίζει ακριβά.

Τίθεται πλέον το μείζον ζήτημα στην τομή της σύγχρονης αρχιτεκτονικής και της σύγχρονης οικονομίας. Η λύση του Palladio θα αποτελέσει από τότε τον ακρογωνιαίο λίθο της αρχιτεκτονικής. Ανάγκη για κατασκευή μεγαλοπρεπή άλλα και οικονομική, άνετη και λειτουργική.

Η λύση του Palladio

Απαντώντας στις απαιτήσεις των καιρών, με αναφορά στον Βιτρούβιο και στα γραπτά των Alberti, και Serlio, αλλά και στα έργα των Bramante, Falconetto, Sanmicheli και Sansovino, ο Palladio προτείνει μια λύση βασισμένη σε τρία βασικά στοιχεία:

1. «δραματικά» εξωτερικά μοτίβα
2. Οικονομικά υλικά
3. Εσωτερική αρμονία και ισορροπία.

Andrea Palladio – Villas

1. ΟΙ ΤΥΠΟΙ ΤΩΝ ΟΨΕΩΝ

Ο Palladio σχεδίασε τρεις τύπους προσόψεων για τις βίλλες του, εκείνα που άλλωστε τις χαρακτηρίζουν παλλαδιανές.

ΤΥΠΟΣ 1 – loggia με τρία ανοίγματα (τοξωτά) - villa Godi

ΤΥΠΟΣ 2 - πρόσοψη αρχαιοελληνικού ναού (πρόπυλο) – villa Barbaro

ΤΥΠΟΣ 3 - διπλού ύψους loggia με υποστηλώματα – villa Cornaro

- **Οι βίλλες του Palladio. Εξέλιξη του αρχιτεκτονικού τύπου**
- Η villa εμφανίστηκε ως τύπος περί το 1500 ως μια ανάγκη της βενετικής αριστοκρατικής τάξης να αντιμετωπίσει την παρακμή του υπερπόντιου βενετικού εμπορίου, στρεφόμενη σε αγροτικές επενδύσεις. Παράλληλα, καθώς συνηθίζεται ο άνθρωπος να ηθικολογεί γύρω από τις ανάγκες του, όλο και εντονότερες ήταν οι ιδέες περί επιστροφής στο τρόπο ζωής της υπαίθρου για τις ευεργετικές συνέπειες που θα είχε αυτό στην υγεία και το πνεύμα. Αναγκαία ήταν επομένως η δημιουργία κτιρίων που θα βρίσκονται στην ύπαιθρο, θα αποτυπώνουν το κύρος της οικογένειας χωρίς να είναι ιδιαίτερα ακριβά, και κυρίως θα είναι λειτουργικά ώστε να διευκολύνουν τις αγροτικές δραστηριότητες.
- Ο Palladio, συνδυάζοντας τη βαθειά γνώση του παρελθόντος (χαρακτηριστικό του Αναγεννησιακού ανθρώπου) με την ανάλυση των σύγχρονων αναγκών σχεδίασε βίλλες που όχι μόνο ανταποκρίνονταν στην εποχή τους αλλά ανέδειξαν παγκόσμιες και διαχρονικές σταθερές. Θέτοντας ως βασικούς άξονες δράσης τα εντυπωσιακά εξωτερικά αρχιτεκτονικά στοιχεία, τα οικονομικά υλικά και την απόλυτη ισορροπία και αρμονία του κτιριακού συνόλου, ο Palladio σχεδιάζει επαύλεις που εντάσσονται στο περίγραμμα ενός αγροκτήματος σε πλήρη λειτουργία.
- Η κάτοψη της έπαυλης αποτελούνταν από έναν κεντρικό σταυροειδή χώρο και εκατέρωθεν αυτού τοποθετούνταν οι πτέρυγες –barchessas- που εξυπηρετούσαν τις αγροτικές ασχολίες. Στο άκρο τους υπήρχαν οι περιστερόνες. Η διάταξη αυτή εκφράζονταν στην όψη η οποία απαρτιζόταν από 5 διακριτά τμήματα που μαρτυρούσαν την εσωτερική λειτουργία του κτίσματος. (Villa **Barbaro** και **Emo**).
-

Οι όψεις του Palladio παρουσιάζουν μορφολογική ποικιλία και ακολουθούν τρία βασικά στάδια εξέλιξης. Το πρώτο και απλούστερο μοντέλο αποτελούσε η λόντζια με τρία ανοίγματα. Το στοιχείο αυτό αν και δεν εμφανίστηκε για πρώτη φορά στην ιστορία της αρχιτεκτονικής, αντιμετώπιστηκε στα πλαίσια μιας νέας αντίληψης για 'άνοιγμα' της κατοικίας στον κόσμο. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα αποτελεί η **villa Trissino**, η οποία εκτός των άλλων εντυπωσιάζει με την απόλυτη συμμετρία της, στοιχείο που έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τα παλαιότερα γοθικά παλάτια.

Το επόμενο και πιο καινοτόμο στάδιο αποτελεί η διπλή λόντζια. Η **Villa Cornaro** δείχνει αυτό το στοιχείο στην απλούστερη μορφή του. Είναι μια πολύ σημαντική ρήξη με το παρελθόν και το άλμα για την μοντέρνα αρχιτεκτονική με την υιοθέτηση ενός πιο εξωστρεφούς χαρακτήρα.

Τα στάδια εξέλιξης συνοψίζονται στη **villa Rotonda**, η οποία συνελήφθη εκ των έσω και στη συνέχεια διαμορφώθηκε εξωτερικά. Η έπαυλη αυτή δείχνει την πρόθεση του αρχιτέκτονα να καταδείξει με τη γεωμετρική κάτοψη και τις τρεις όψεις που έχουν συμμετρικές προστάσεις, την ομορφιά της καθαρής φόρμας. Ο Palladio υπογραμμίζει την ωραιότητα του πέριξ τοπίου γι' αυτό και προσδίδει στην κεντρική αίθουσα την έννοια ενός κέντρου απρόσκοπτου ατενίσεως του περιβάλλοντα χώρου δια μέσου των προστάδων. Ο συνδυασμός αυτός της κλασσικής αρμονίας με την εκτίμηση του φυσικού σκηνικού ανέδειξε τον Palladio σε κορυφαίο αρχιτέκτονα και τη villa ορόσημο στο πέρασμα

από το Μεσαίωνα στη σύγχρονη αρχιτεκτονική.

Andrea Palladio – Villa Godi 1540

loggia μαζί με τα λοιπά στοιχεία ξεκινά μια διαδικασία «ανοίγματος» της κατοικίας στη φύση–
συμμετρία (καινοτομία σε σχέση με τα παλάτια της Βενετίας με τις γοθικές ασυμμετρίες)

Andrea Palladio – Villa Godi 1540

Andrea Palladio – Villa Gazzotti

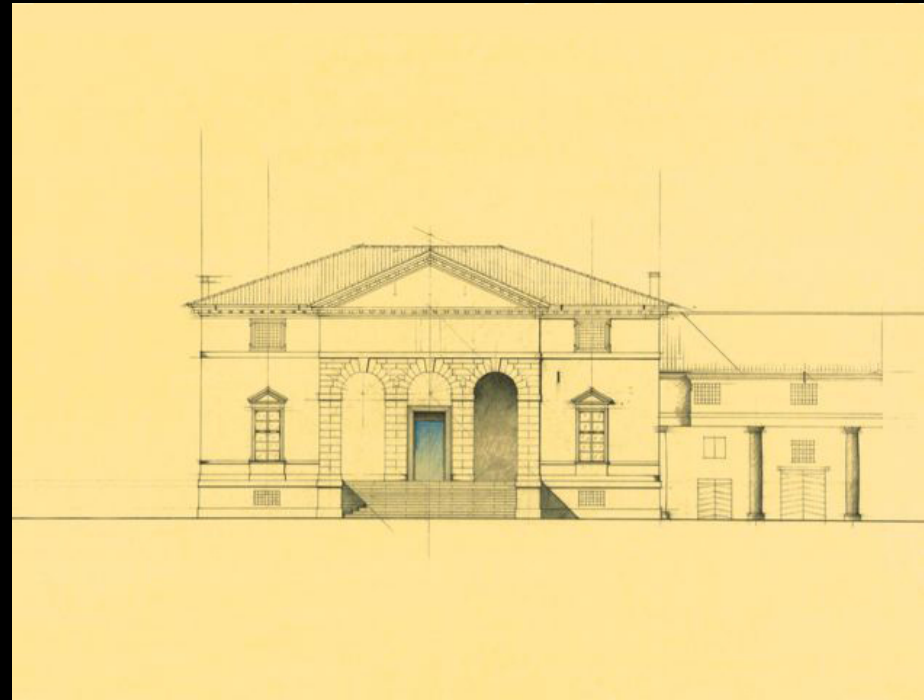
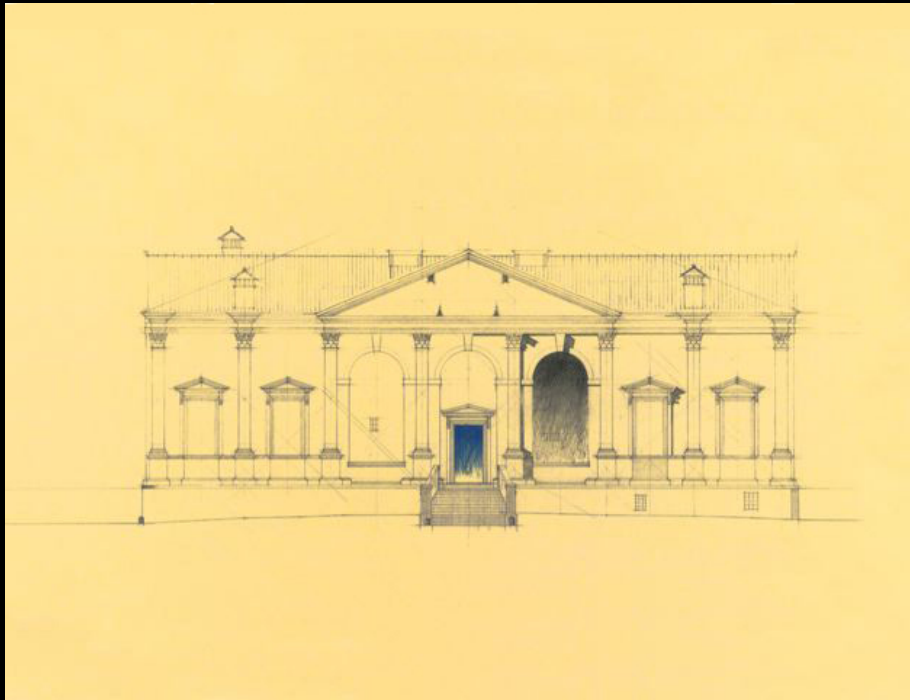
Andrea Palladio – Villa Gazzotti

A.Palladio

Villa Gazzotti – Villa Saraceno

οι απαρχές των αετωματικών απολήξεων στις παλλαδιανές βίλλες

A.Palladio - Villa Saraceno

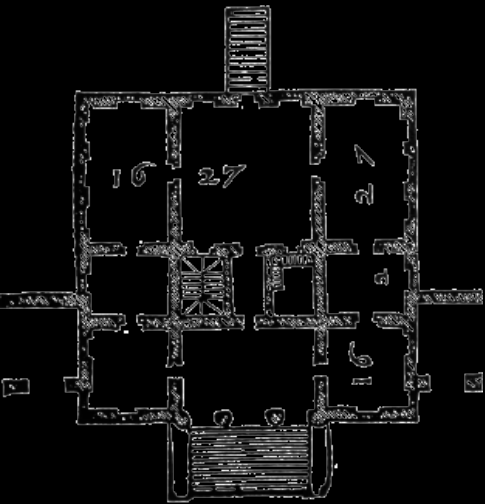
Andrea Palladio – Villa Barbaro at Maser

ΤΥΠΟΣ 2 – Ενταξη του αρχαιοελληνικού πρότυπου σε μια κατοικία που ασφαλώς δεν επιθυμεί τέτοιου τύπου αντιπαραθέσεις. Προσθήκη κατ' επέκταση περύγων (στάβλων, αποθήκες κλπ) BARCHESSAS. Στην απόληξή τους τοποθετούνται περιστερώνες στην στέγη και ηλιακά ρολόγια. Το αποτέλεσμα αποτελεί ένα από τα πλέον μακρόχρονα κληροδοτήματα στη δημόσια αρχιτεκτονική της Δύσης: την περίφημη 5-μερή κατανομή της όψης.

Η βίλλα Barbaro αντιπροσωπεύει τον καλύτερο μεταξύ των δύο κόσμων, του αγρότη και του ευγενή. Αυτή η συνύπαρξη ήταν πραγματικά νεωτερική στην αναγεννησιακή αρχιτεκτονική. Ο Palladio με τις βίλλες του απέδειξε ότι είναι δυνατός ο σχεδιασμός ενός «τόπου» υψηλής κομψότητας και μεγαλείου μέσα σε αγροτικό περιβάλλον.

Andrea Palladio – Villa Emo

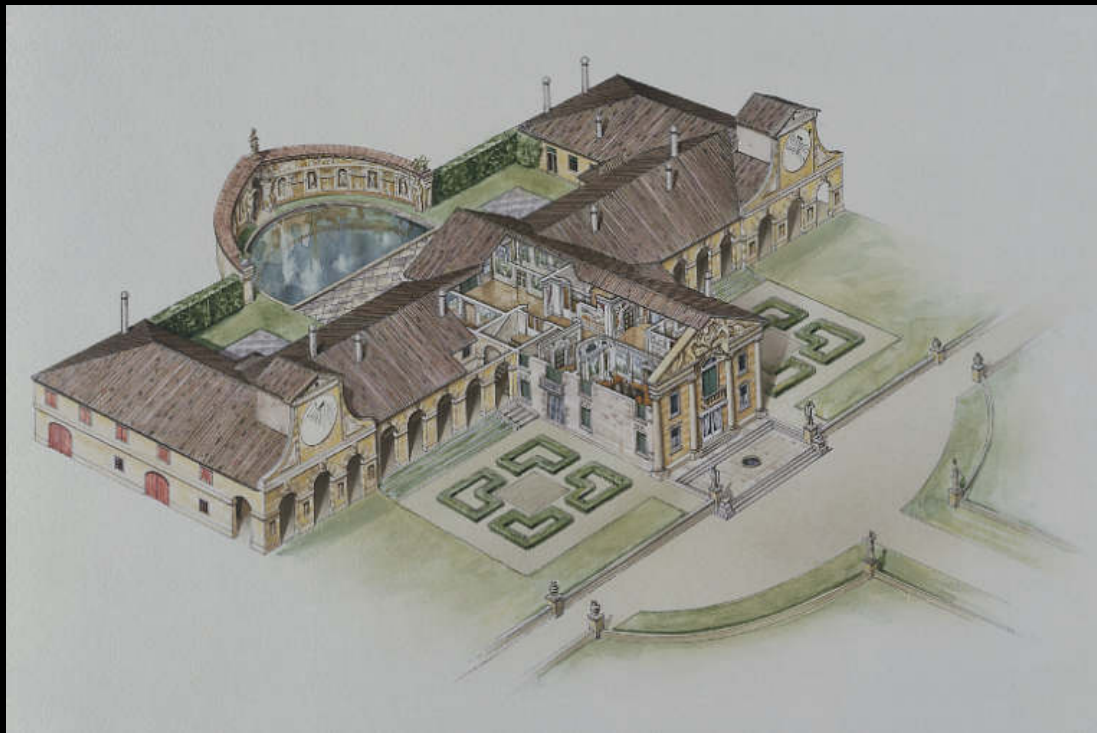
Andrea Palladio – Villa Cornaro

ΤΥΠΟΣ 3_Η ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΙΠΛΗΣ LOGGIA

Andrea Palladio – Villas

Ο Palladio θεωρούσε ότι η αρμονία στην κατασκευή απαιτεί ένα ορθολογιστικό σχέδιο στο οποίο θα συνυπάρχει η φύση, η επιστήμη και τα μαθηματικά προκειμένου να επιτευχθεί η αρμονία. Τα πιο πάνω εκφράστηκαν στη σύλληψή του ότι το ανθρώπινο σώμα αποτελεί υπόδειγμα αρμονίας της φύσης. Ο Palladio πίστευε στην ιεράρχηση των λειτουργιών και παραλλήλιζε το ανθρώπινο σώμα με την κατοικία. Το ανθρώπινο σώμα εκφράζονταν στα σχέδιά του μέσω ενός άξονα συμμετρίας πάνω στον οποίο ευρίσκονταν τα ζωτικότερα ανθρώπινα όργανα: το κεφάλι και η καρδιά. Οι βίλλες του Palladio αντικατοπτρίζουν ακριβώς αυτή τη διάταξη. Η γειτνίαση των δωματίων με τον άξονα στις κατόψεις του Palladio βρίσκει αναλογίες στο ανθρώπινο σώμα, με τα σημαντικότερα να τοποθετούνται πάνω στον άξονα και τα λιγότερο σημαντικά ακτινωτά προς αυτόν. Σύμφωνα με αυτό το μοντέλο, οι κύριοι χώροι διημέρευσης της κατοικίας βρίσκονται τοποθετημένοι κεντρικά στο ριζο κεντρικό. Πάνω από αυτό είναι τοποθετημένοι οι χώροι φύλαξης των προμηθειών και στις δύο πλευρές του κεντρικού τμήματος της κατασκευής τοποθετούνται δύο συμμετρικές πτέρυγες που εξυπηρετούν λιγότερο σημαντικές λειτουργίες του αγροκτήματος.

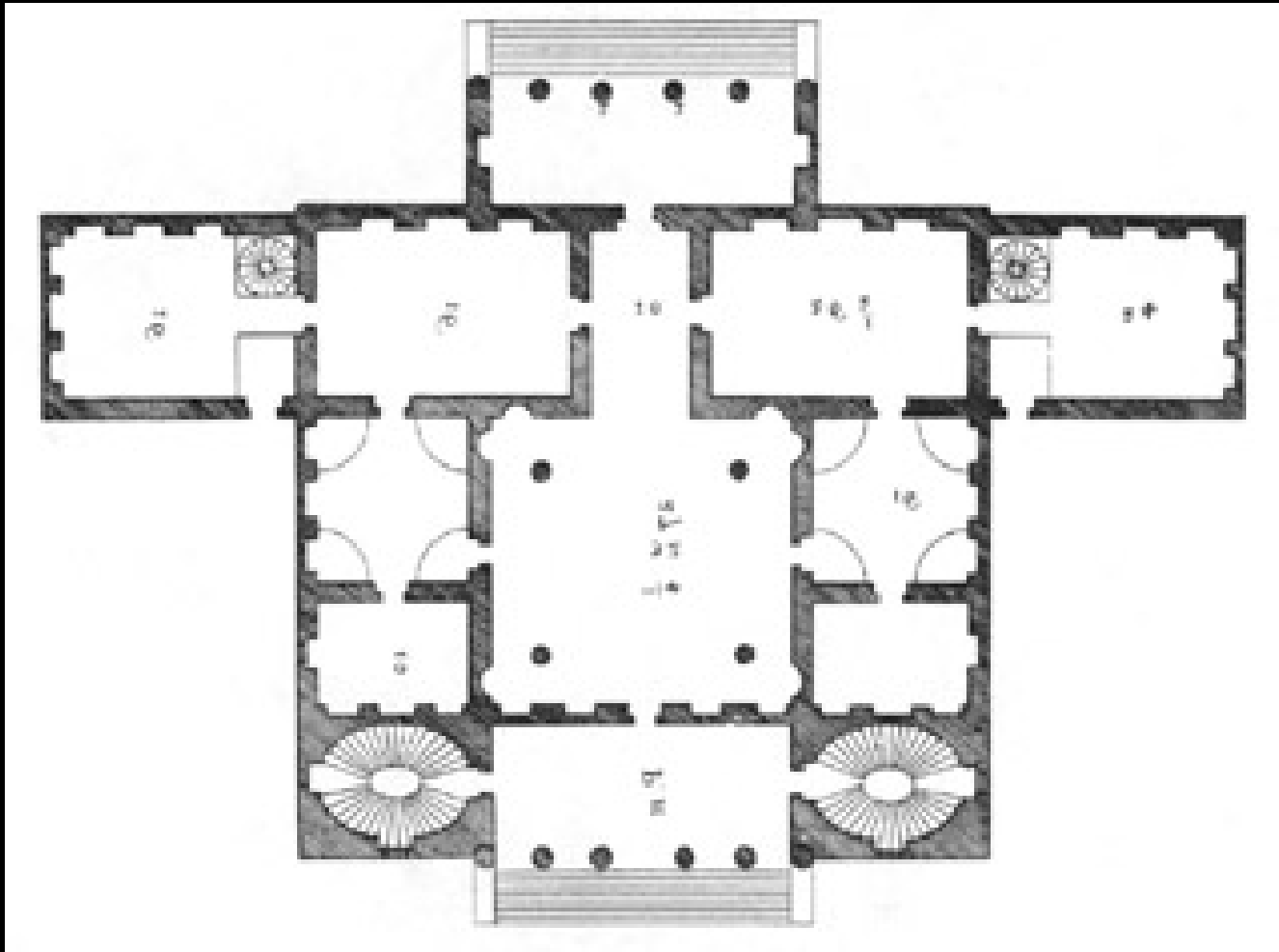

Andrea Palladio – Villa Cornaro

Η τελειότητα των αναλογιών - (Vitruvian)

δωμάτιο 3-5, κεντρικό τετράγωνο 6x(3-5) , 6 και 10 βρίσκουν αναλογίες στο ανθρώπινο σώμα, 16 ο τέλειος αριθμός

Οι αναλογίες των μουσικών τόνων που ηχούν αρμονικά μεταφερθούν στον χώρο, αυτός θα αποκτήσει εξαιρετικές αναλογίες (Alberti)

βλέπουμε την αναλογία 3-5 (μήκος προς πλάτος) ενώ το συνολικό μήκος φτάνει τον τέλειο αριθμό, το 16. Στην έπαυλη υπάρχει συμμετρία οπότε το «τέλειο δωμάτιο» επαναλαμβάνεται τέσσερις φορές ενώ το κεντρικό μεγάλο σαλόνι είναι απλά δύο φορές το «τέλειο δωμάτιο».

Ιδιαίτερη προσοχή δίνονταν στις αναλογίες και στο ρυθμό και στις όψεις των κτιρίων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Villa Barbaro όπου στα πλαϊνά τμήματα της έχουν δημιουργήσει εγχοπές στις κολώνες για να δίνουν την αίσθηση ότι είναι όμοιες με τα μεσαία τμήματα παρόλο που έχουν το διπλό μήκος.

Τέλος, παράδειγμα συμμετρίας και ίσης αντιμετώπισης των όψεων είναι και η διασημότερη Villa του Palladio, η Villa Rotonda. Η έπαυλη αυτή έχει τέσσερις σχεδόν όμοιες όψεις και απόλυτη συμμετρία σε κάτοψη. Σύμφωνα με τον Palladio μια Villa ήταν όμορφη μέσα από τη γεωμετρική της τελειότητα και αρμονία.

Andrea Palladio – Villa Cornaro

Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΜΟΝΙΑΣ ΣΤΙΣ ΒΙΛΛΕΣ ΤΟΥ Α. PALLADIO

Η Αναγέννηση αναγάγει τις αναλογίες, με σημείο αναφοράς το ανθρώπινο σώμα, σε γενικό σύστημα ερμηνείας του κόσμου και μέσο καλλιτεχνικής σύνθεσης. Στην αρχιτεκτονική, τα κτίρια αποκτούν ηρεμία, καθαρότητα και ισορροπία στις τρεις διαστάσεις. Ο νέος τύπος κτιρίων που εμφανίζεται εκείνη την εποχή, οι επαύλεις, πολυτελείς κατοικίες που κτίζονται έξω από τον αστικό χώρο από τους φορείς της δύναμης της αναγεννησιακής κοινωνίας, ακολουθεί το παράδειγμα αυτό.

Ο Palladio, στα έργα του, αντιμετωπίζει την πρόκληση της επίτευξης αρμονίας στο εσωτερικό του κτιρίου και θεωρεί ότι ισορροπία επιτυγχάνεται με το συνδυασμό της φύσης, της φυσικής-επιστήμης και των μαθηματικών. Η παραδοχή του ανθρώπινου σώματος ως μοντέλο φυσικής τελειότητας και ο σχεδιασμός του σε ένα βασικό άξονα συμμετρίας επηρέασε πολύ τον αρχιτέκτονα. Στο μοντέλο αυτό, τα κύρια μέρη της Villa-καρδιά- ήταν τοποθετημένα κεντρικά, ενώ τα λιγότερο σημαντικά τμήματα ήταν περιμετρικά (Villa Barbaro).

Η συμμετρία ήταν πολύ σημαντική για τη θεωρία του Palladio αλλά για την πραγματική ισορροπία θεωρούσε ότι η Villa θα έπρεπε να είχε αναλογίες που να στηρίζονται στην αρμονία της μουσικής. Βασισμένος κυρίως στους υπολογισμούς του Vitruvius και Alberti, ο Palladio επέλεξε τη θεωρία της αριθμολογίας για το σχεδιασμό των διαστάσεων των δωματίων, τη θεωρία των «τέλειων αριθμών». Ως τέτοιους θεωρούσε το 6 και το 10 επειδή αντικατοπτρίζουν την αναλογία του ανθρώπινου σώματος, όπως και την αντίστοιχη αναλογία 3-5 και ως τον πιο «τέλειο αριθμό», το άθροισμα τους, το 16.

Andrea Palladio – Villa Barbaro at Maser Νεωτερική χρήση των υλικών

Μια ακόμα από τις αρετές της αρχιτεκτονικής του Palladio ήταν ο σχεδιασμός κατοικιών μνημειακού ύφους αλλά και κομψότητας, οι οποίες όμως κατασκευάστηκαν με χαμηλό προϋπολογισμό. Οι τρόποι που επινόησε ο αρχιτέκτων για να αντιμετωπίσει την απαίτηση αυτή των πελατών του καθόρισε τον τρόπο προσέγγισης της αρχιτεκτονικής από τους μεταγενέστερους και άνοιξε νέους δρόμους στη χρήση των υλικών. Θεωρώντας ότι η γεωμετρική τελειότητα του σχεδίου ήταν το σημαντικότερο στοιχείο της αρχιτεκτονικής σύνθεσης, η απλότητα των σχεδίων αποτελούσε μεγάλη βοήθεια στην επίτευξη χαμηλού κόστους.

Μάρμαρο – οπτοπλινθοδομές με stucco, ανάγλυφες διακοσμήσεις και tapissereie – frescoes,

Λίθινες επενδύσεις επιλεκτικά σε σημαντικά στοιχεία, χρήση ξύλου με επικάλυψη γύψου σε διακοσμητικές ταινίες.

- Η χρήση των υλικών ως επιλογή για την απόδοση λειτουργικότητας και πνευματικότητας στις βίλλες του Palladio.
- Ο Παλλάντιο, ο αρχιτέκτονας που κλήθηκε να απαντήσει στην πρόκληση εκείνης της εποχής, να σχεδιάσει δηλαδή εξοχικές επαύλεις για την αστική τάξη της Βενετίας, η οποία σκόπευε στην μεταφορά των αγροτικών επενδύσεων στο ύπαιθρο, κατέληξε στο ότι επιθυμητό αποτέλεσμα ήταν πολυτελή αρχιτεκτονήματα που θα αντικατόπτριζαν την κοινωνική θέση του ιδιοκτήτη χωρίς να ήταν απαραίτητα αμύθητης αξίας, με ισότιμη έμφαση στη λειτουργικότητα των χώρων ώστε να ανταποκρίνονται στις εργασίες της υπαίθρου. Συνεπώς, όφειλε να κινηθεί βασισμένος σε δύο τουλάχιστον επιλογές : οικονομικά υλικά και λειτουργικότητα συνδυασμένη με πνευματικότητα.
- Τα υλικά.
- Τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή αυτών των συγκροτημάτων ήταν απλά και οικονομικά σε αντιδιαστολή με την υπερβολική πολυτέλεια των παλατιών της Αναγέννησης. Τα τελευταία κτίζονταν με πέτρα που μετέφεραν από μακρινά λατομεία εξόρυξης, την οποία εν συνεχεία έντυναν με μάρμαρο. Ο Παλλάντιο όμως θεωρώντας ότι είχε επιτύχει το σκοπό του μέσα από τις μορφολογικές του επιλογές αρκέστηκε σε απλούστερα υλικά τα οποία αναδείκνυαν το χαρακτήρα της κάθε villa. Έτσι, επέλεξε ως υλικό το τούβλο αντί για την πέτρα και το επένδυσε με γυψομάρμαρο αντί για μάρμαρο. Τα περίτεχνα κιονόκρανα είναι κατασκευασμένα από οπτή γη και οι επιστύλιες δοκοί που συγκρατούν τα αετώματα από ξύλο. Προχωρώντας στο εσωτερικό της έπαυλης, διαπιστώνεται η απουσία ταπετσαριών που συναντώνται στα παλάτια στην Ιταλία και η αντικατάστασή τους με fresco τοιχογραφίες, που μείωναν το κόστος και λειτουργούσαν παράλληλα ως θερμομονωτικό υλικό. Από τις επαύλεις του Παλλάντιο, μόνο η **villa Cornaro (1553)**, είναι κτισμένη με ακριβά υλικά όπως τα περισσότερα αναγεννησιακά παλάτια, γεγονός που οφείλοταν στην οικονομική ευρωστία της οικογένειας.

Andrea Palladio – Villa Barbaro at Maser

Η βίλλα Barbaro αντιπροσωπεύει τον καλύτερο μεταξύ των δύο κόσμων, του αγρότη και του ευγενή. Αυτή η συνύπαρξη ήταν πραγματικά νεωτερική στην αναγεννησιακή αρχιτεκτονική. Ο Palladio με τις βίλλες του απέδειξε ότι είναι δυνατός ο σχεδιασμός ενός «τόπου» υψηλής ποιότητας και μεγαλείου μέσα σε αγροτικό περιβάλλον.

- Λειτουργικότητα - πνευματικότητα
- Η **villa Barbaro στο Maser (1557 – 58)**, είναι το χαρακτηριστικότερο παράδειγμα σύνδεσης λειτουργικότητας και πνευματικότητας. Επίδιωξη του Παλλάντιο δεν ήταν να χτίσει μια πολυτελή κατοικία στην εξοχή, αλλά ένα συγκρότημα στο οποίο οι αγροτικές εργασίες ενσωματώνονται στο ίδιο το κτίριο έχοντας ως τελικό σκοπό κάθε τμήμα της villa να εκπληρώνει μια λειτουργία. Ο επάνω όροφος χρησιμοποιείται ως ενδιαίτημα, ενώ το ισόγειο ως αποθηκευτικός χώρος γεωργικών εργαλείων και τροφίμων. Οι πλευρικοί πύργοι στεγάζουν στάβλους, οινοποιείο και περιστερόνες. Ακόμα και το υγρό στοιχείο, με διάχυτη τη συμβολική του σημασία όπως και στις Ρωμαϊκές villa, βρίσκει πρακτική εφαρμογή καθώς χρησιμεύει ως αρδευτική τάφρος και ιχθυοτροφείο. Η villa Barbaro εκφράζει απόλυτα τη διαλεκτική σχέση πολυτέλειας – λυσιτέλειας, γεγονός που αποτελούσε για τον Παλλάντιο ζητούμενο για όλες τις επαύλεις που σχεδίασε.
- Μπορούμε να διακρίνουμε τη σχέση ανάμεσα στην επιλογή των υλικών και στην σχεδίαση και οργάνωση των χώρων στο εσωτερικό της villa. Τα υλικά, επιλέγονται σκόπιμα να είναι μετρίας ποιότητας –χωρίς αυτό να συνεπάγεται μέτριο αποτέλεσμα- για να αναδείξουν τον χαρακτήρα του υπαίθριου συγκροτήματος που δρα αλληλένδετα με τους χώρους κατοίκησης.

Andrea Palladio – Villa Barbaro at Maser

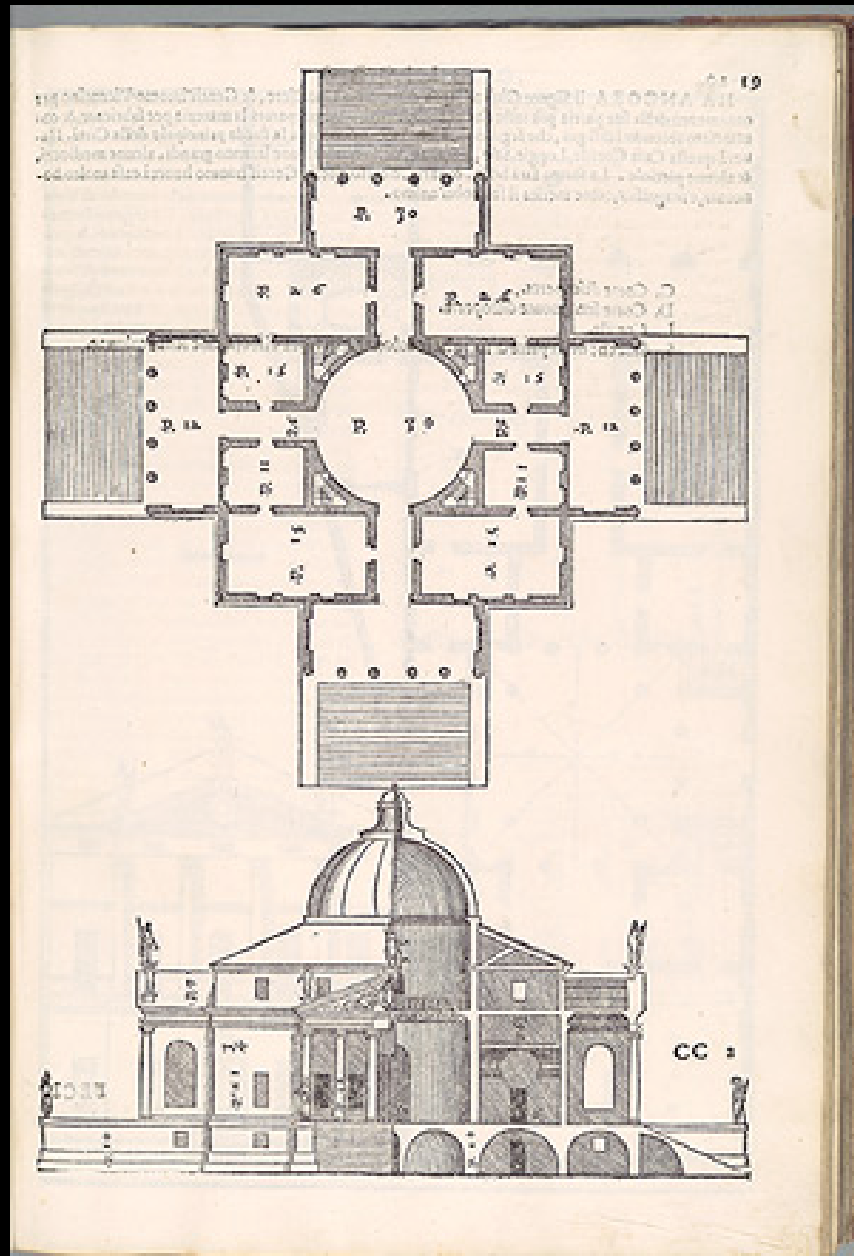
Andrea Palladio, Villa Capra (Rotonda), 1550-4

Andrea Palladio, Villa Capra (Rotonda), 1550-4

Andrea Palladio, Villa Capra (Rotonda), 1550-4

Andrea Palladio, Villa Capra (Rotonda), 1550-4

Andrea Palladio, Villa Capra (Rotonda), 1550-4

Για πρώτη φορά στην Δυτική Αρχιτεκτονική, τοπίο και κτίσμα, αποτελούν αδιάσπαστη ενότητα. Οι άξονες της σύνθεσης της κατοικίας επεκτείνονται στη διαμόρφωση του υπαιθρίου χώρου

Andrea Palladio, Villa Capra (Rotonda), 1550-4

Andrea Palladio, Villa Capra (Rotonda), 1550-4

Andrea Palladio, Villa Capra (Rotonda), 1550-4

Andrea Palladio, Villa Malcontenta

Andrea Palladio, Villa Capra (Rotonda), 1550-4

Andrea Palladio, Brenta

Andrea Palladio, villaChiericati

Andrea Palladio, Villa Chiericati

Andrea Palladio, Villa Piovene

Andrea Palladio, Villa Piovene

Andrea Palladio, Villa Poiana

Andrea Palladio, Villa Poiana

Andrea Palladio, Villa Pisana

Andrea Palladio, Villa Pisana

Andrea Palladio, Villa Angarano

Andrea Palladio, Villa Angarano

Andrea Palladio, Villa Caldogno

Andrea Palladio, Villa Caldogno

Andrea Palladio, Villa Thiene

Andrea Palladio, Villa Thiene

Andrea Palladio, Villa Trissino - Cricoli

Andrea Palladio, Villa Trissino - Cricoli

Andrea Palladio, Villa Valmarana

Andrea Palladio, Villa Valmarana

Andrea Palladio, Villa Valmarana

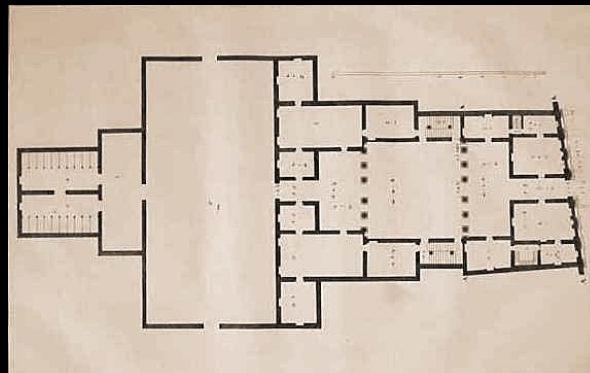
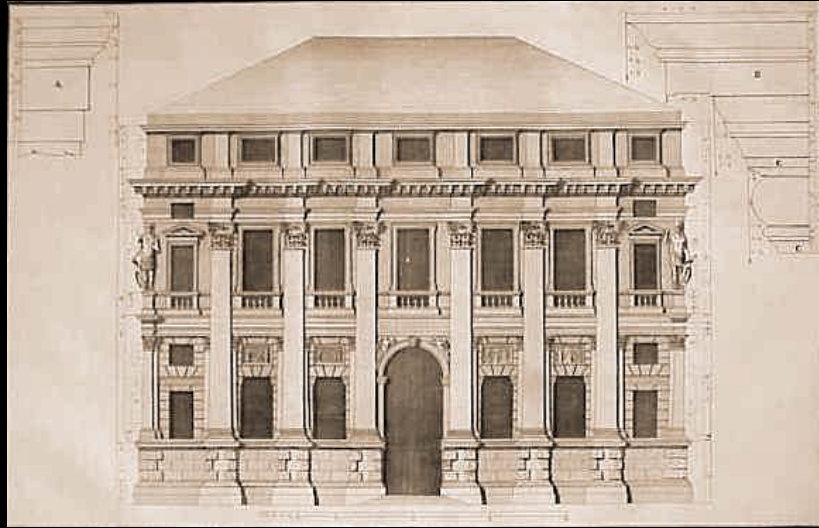
Andrea Palladio, Villa Valmarana

Andrea Palladio, palazzo – villas palazzo – villa Thiene

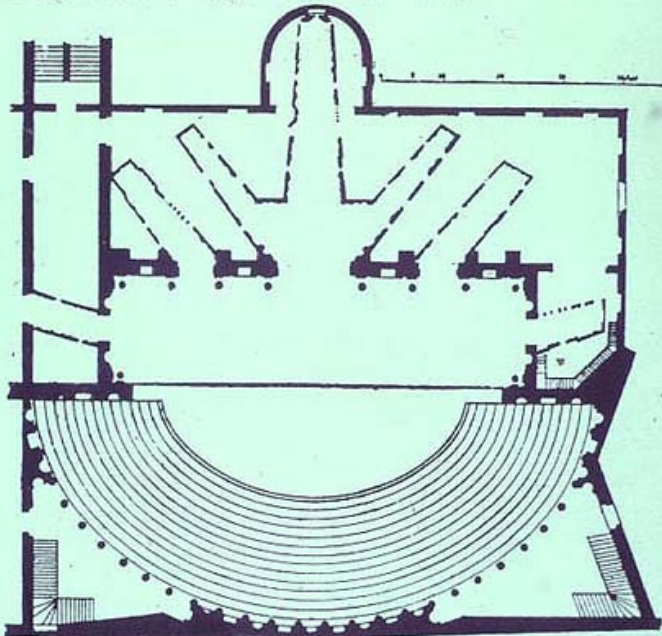
Andrea Palladio, palazzo – villas
palazzo – villa Valmarana

Andrea Palladio, palazzo – villas
palazzo – villa Barbaro

Andrea Palladio, Teatro Olimpico

Andrea Palladio, Teatro Olimpico

Andrea Palladio, Teatro Olimpico

Andrea Palladio, Teatro Olimpico

Andrea Palladio, Teatro Olimpico

Andrea Palladio, Teatro Olimpico

Andrea Palladio, Teatro Olimpico

Andrea Palladio, Teatro Olimpico

Andrea Palladio, Teatro Olimpico

Andrea Palladio, Teatro Olympico

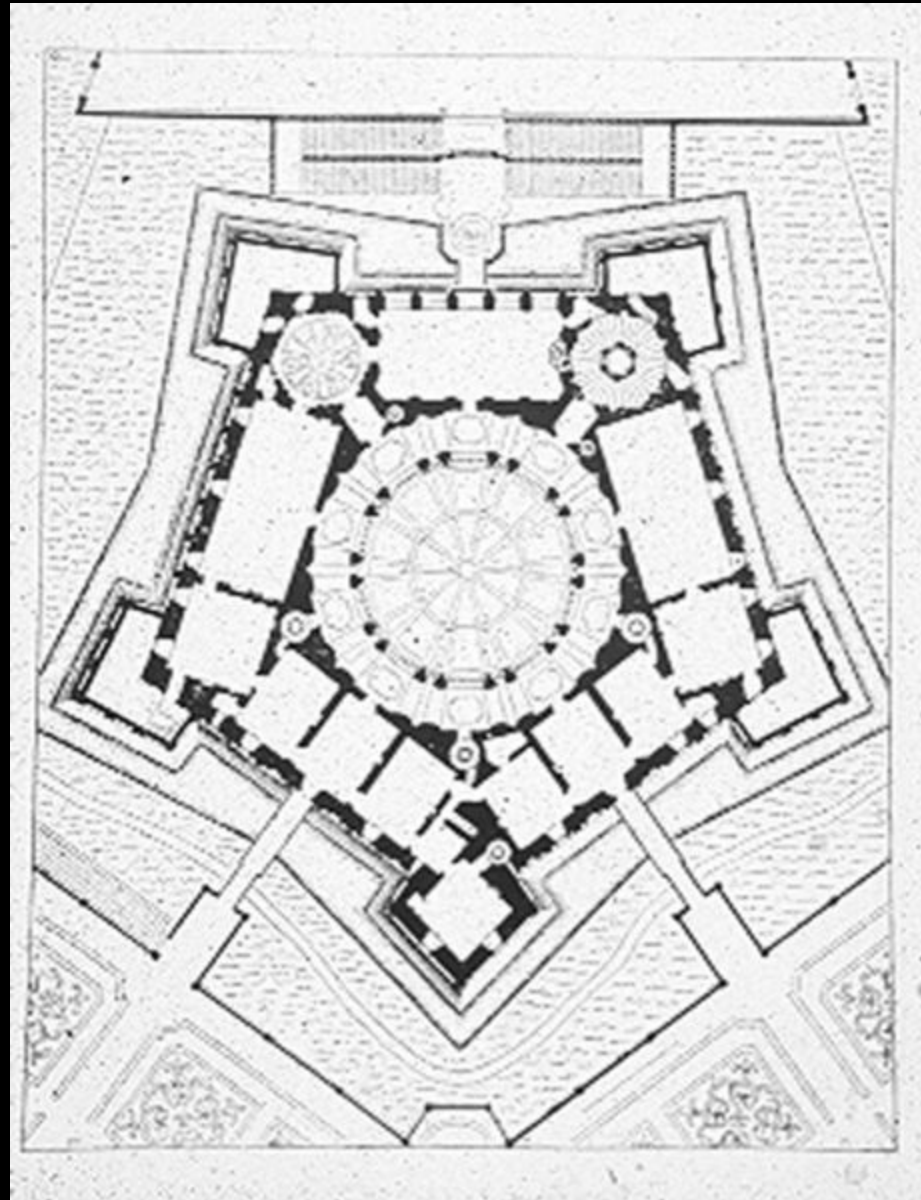
Andrea Palladio, Teatro Olimpico

Vignola, palazzo Farnese, Carparola

Vignola, palazzo Farnese, Carparola

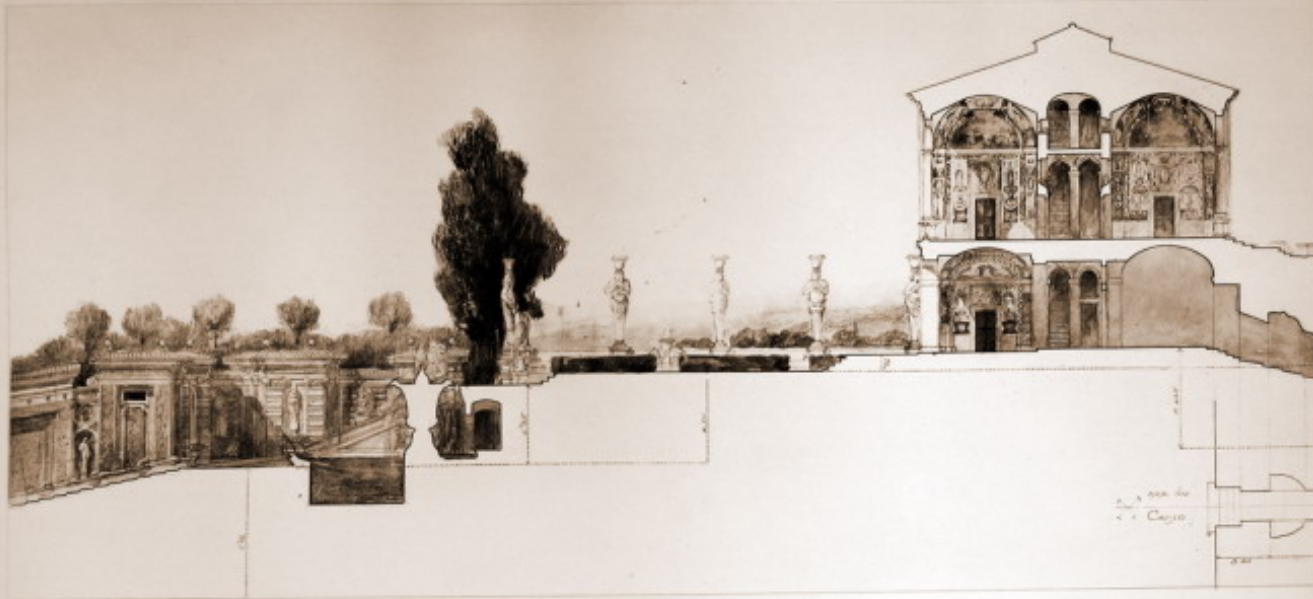
Vignola, palazzo Farnese, Carparola

Vignola, palazzo Farnese, Carparola

MOYEN AGE ET RENAISSANCE

PL. 65

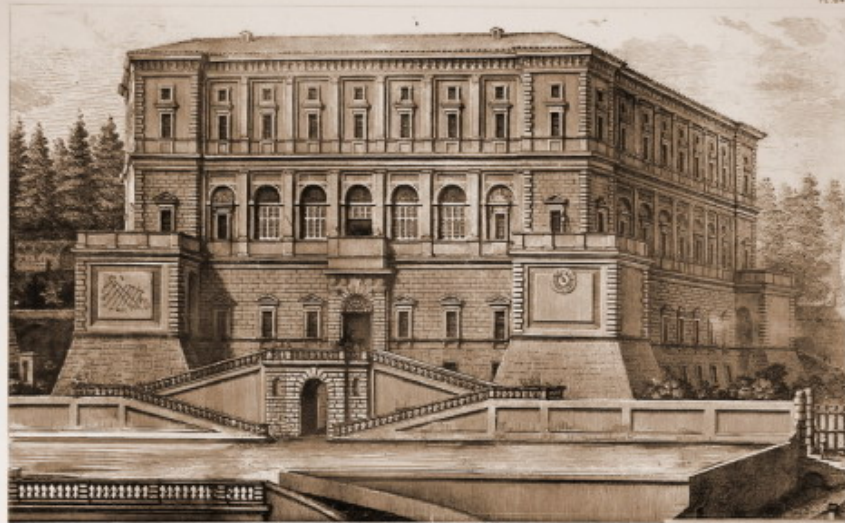

VILLA FARNESE A CAPRAROLA

d'après les dessins de M. Pierre BONNET

Mons. J. CHALVET

Vignola,
palazzo Farnese,
Carparola

VILLA FARNÈSE A CAPRAROLA

d'après les dessins de M. Patrice BONNET

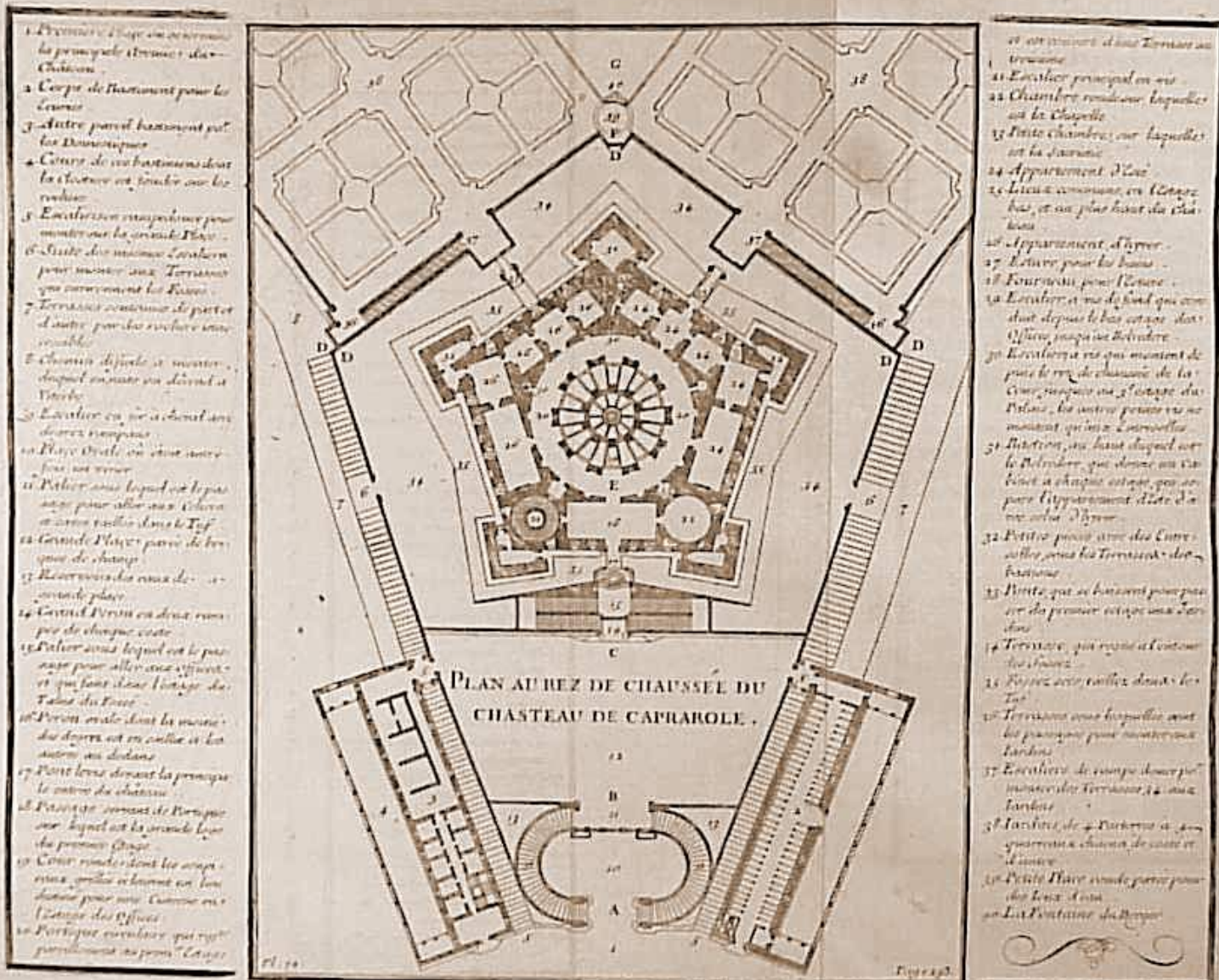
Vignola, palazzo Farnese, Carparola

Vignola, palazzo Farnese, Carparola

Vignola, palazzo Farnese, Carparola

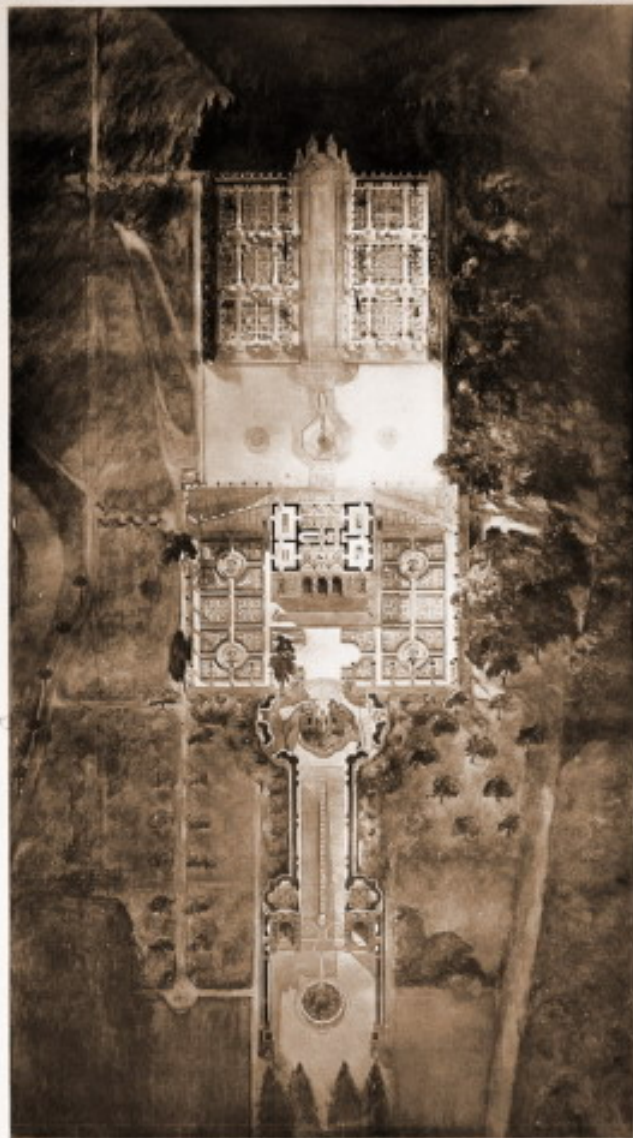

1. Premier étage au-dessus de la principale entrée du Château
2. Corps de bastionnement pour les Courts
3. Autre paroi bastionnement sur les Douvres
4. Corps de six bastions dont la clôture est terminée sur les murailles
5. Escalier en spirale pour monter sur le second étage
6. Suite des murailles courbes pour monter sur Terrasses qui couronnent les Toits
7. Terrasses couronnées de petit escalier pour les échelles nécessaires
8. Courts de suite et murailles depuis l'entrée en devant à l'entrée
9. Escalier en vis à cheval sur deux étages
10. Place Ovalle où sont situés les deux entrées
11. Palais dans lequel est le passage pour aller aux Châsses et autres parties du Château
12. Grande Place par où l'on passe de l'entrée
13. Réception des eaux de la source plus
14. Grand Puits en deux rangs par de chaque côté
15. Palais dans lequel est le passage pour aller aux Châsses et qui fait deux étages de Toit du Toit
16. Puits ovalle dans la muraille du devant et en suite à la source au dedans
17. Petit corps devant la principale entrée du Château
18. Passage venant de l'entrée par lequel est la grande porte du premier étage
19. Courts ronds dont les murs sont ornés et terminés en leur sommet pour servir de Courts et d'entrée des Offices
20. Portique ovale qui sert particulièrement au premier étage

21. Courts de suite dans l'entrée au Toit
22. Escalier principal en vis
23. Chambre ronde dans laquelle est la Chapelle
24. Suite de chambres sur lesquelles est la sacristie
25. Appartement d'État
26. Lieu commun en l'entrée bas et au plus haut du Château
27. Appartement d'État
28. Courts pour les Toits
29. Fourneau pour l'usage
30. Escalier en vis de l'entrée qui descend depuis le bas étage des Offices jusqu'au Théâtre
31. Escalier en vis qui montent de puis le rez de chaussée de la Cour jusqu'au 2e étage des Places, les autres parties ne montent qu'au 1er étage
32. Théâtre, au haut duquel est le Théâtre qui donne au rez de suite à chaque étage qui se peut l'appartement d'État et au rez de suite
33. Petite place avec des Courts ovales pour les Terrasses des bastions
34. Petite place qui se trouve pour passer de la première entrée aux Terrasses
35. Terrasses qui servent à l'entrée des Toits
36. Portes avec tourelles dans les Toits
37. Terrasses avec lesquelles sont les passages pour monter aux bastions
38. Escaliers de chaque étage pour monter aux Terrasses et aux bastions
39. Bastions de 4 Toits et 4 bastions à chacun de ceux et d'un Toit
40. Petite Place ronds par où l'on passe de l'entrée
41. La Fontaine du Toit

HASSON, 846

Hérog. J. CHAUVET

VILLA FARNÈSE A CAPRAROLA

D'après les dessins de M. Pierre BONNET

Farnesina

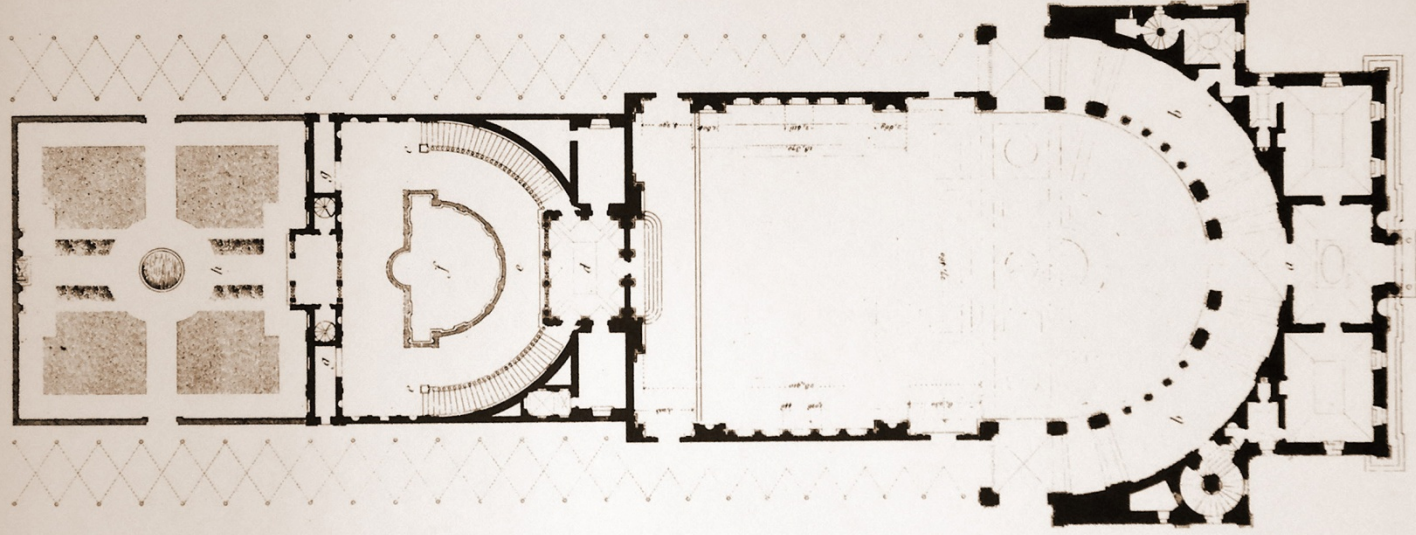
Farnesina

Vignola & della Porta, villa Giulia, Roma 1550

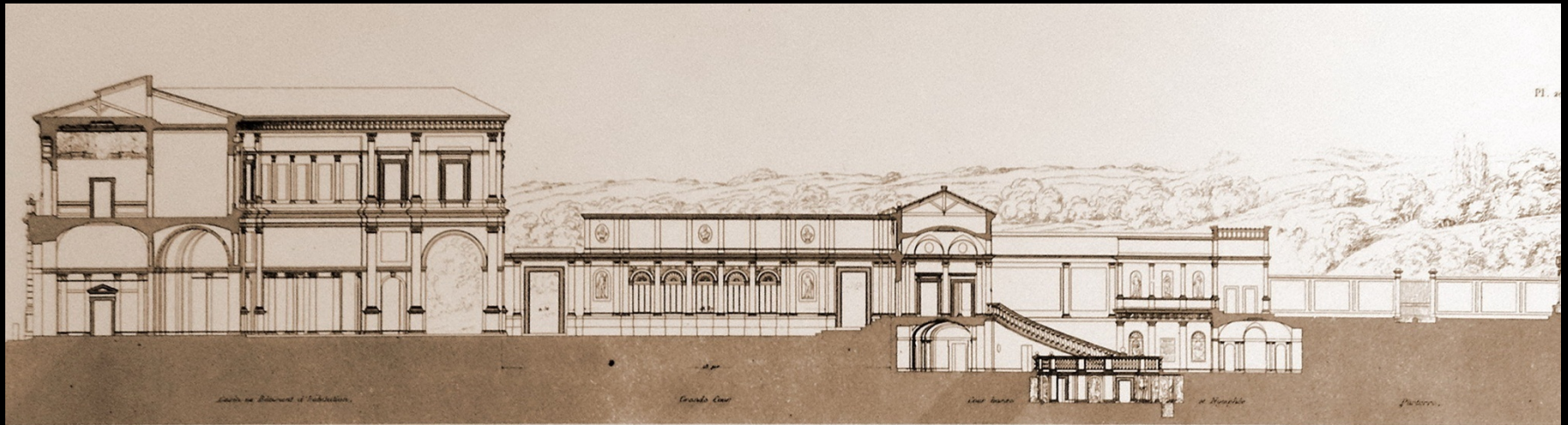
Vignola & della Porta, villa Giulia, Roma 1550

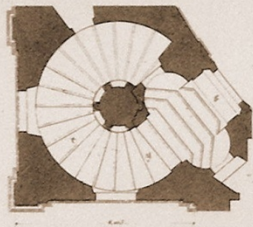
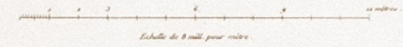
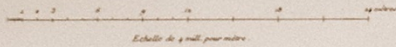
*d. ... Pavillon et dépendances à
l'usage particulier du Prince.
e. ... Cour basse et double ramppe.
f. ... Amphithéâtre et Salle de Bain.
g. ... Vallées ouvertes sur la cour.
h. ... Portiers entourés de murs.*

*a. ... Casin ou Bâtimet
d'habitation et de réception.
b. ... Paroïque avec d'ambroscos
et abbatissant un jardin.
c. ... Cour d'honneur dans les murs
d'enceinte sont devoirs*

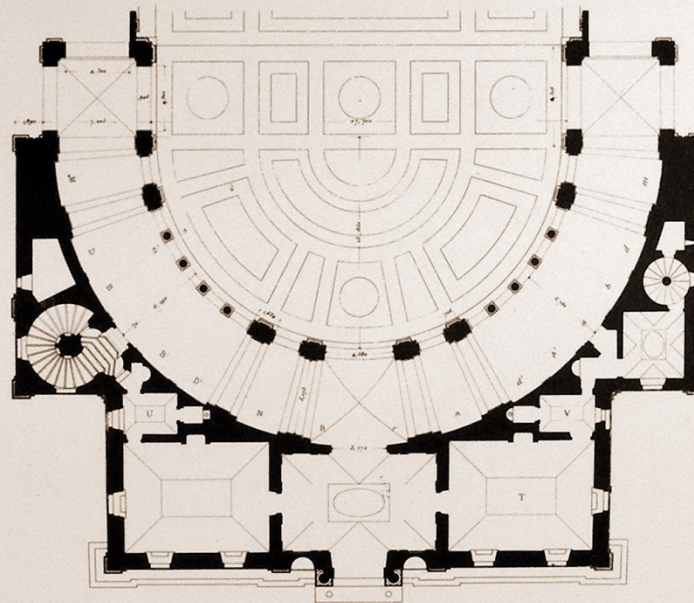
Vignola & della Porta, villa Giulia, Roma 1550

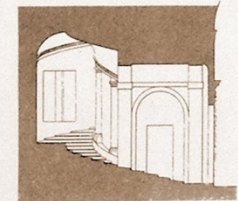
Coupe générale sur la longueur, comprenant les divers bâtimeins, les deux cours et le parterre.

Plan de l'Escalier principal,
pris au rez-de-chaussée.

Plan détaillé du rez-de-chaussée du bâtiment d'habitation.

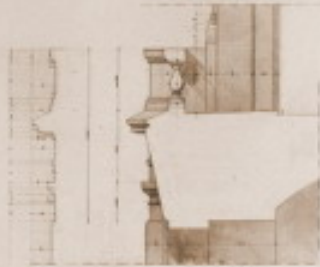
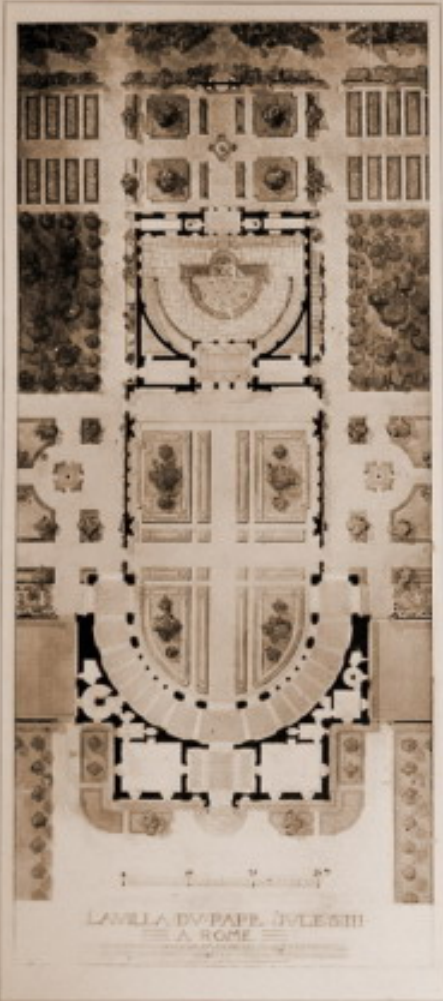

Coupe sur l'Escalier principal,
prise suivant x y z.

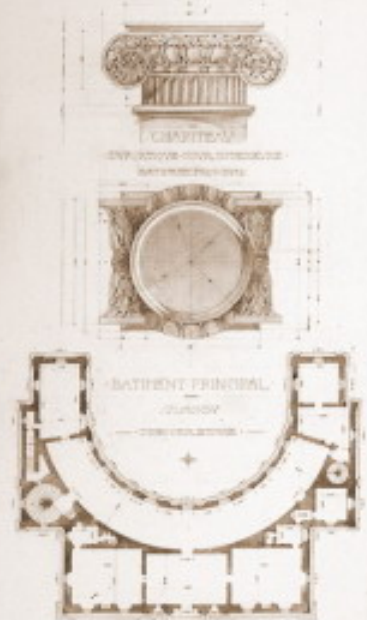
Vignola & della Porta, villa Guilia, Roma 1550

MOYEN AGE ET RENAISSANCE

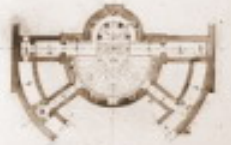
PL. 19

LA FACADE PRINCIPALE

LA VILLA DU PAPE JULES III A ROME

LA FACADE PRINCIPALE

VILLA DU PAPE JULES III A ROME

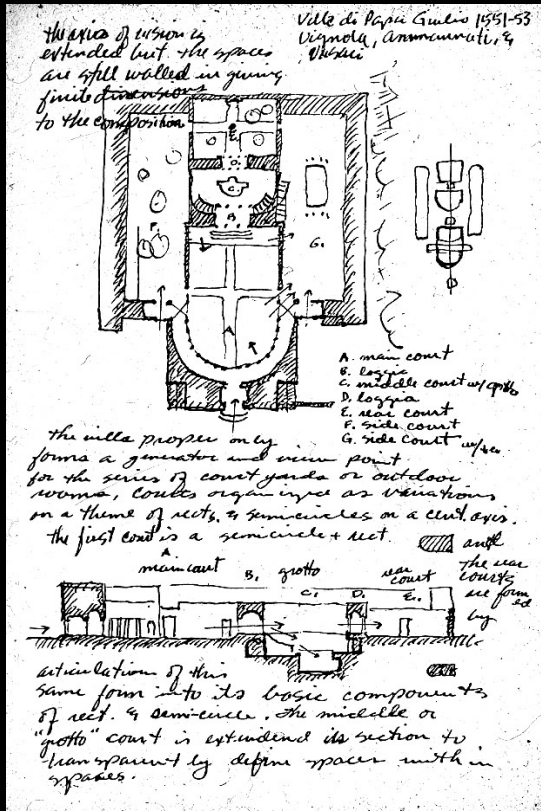
d'après les dessins de M. BOUTIERIN

M. J. GILBERT

Vignola & della Porta, villa Giulia, Roma 1550

Vignola & della Porta, villa Giulia, Roma 1550

Vignola & della Porta,
villa Giulia, Roma 1550

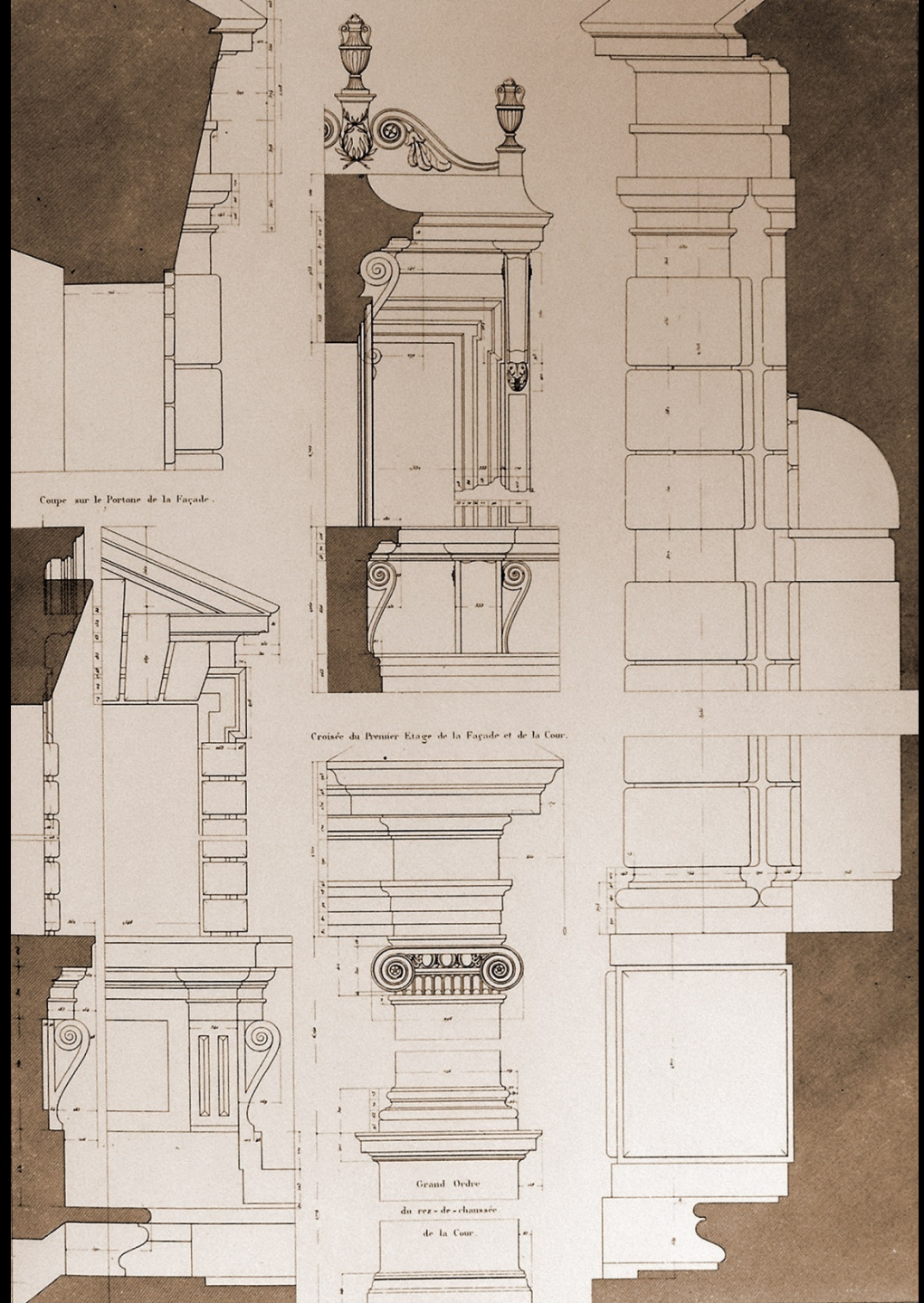
Vignola & della Porta, villa Giulia, Roma 1550

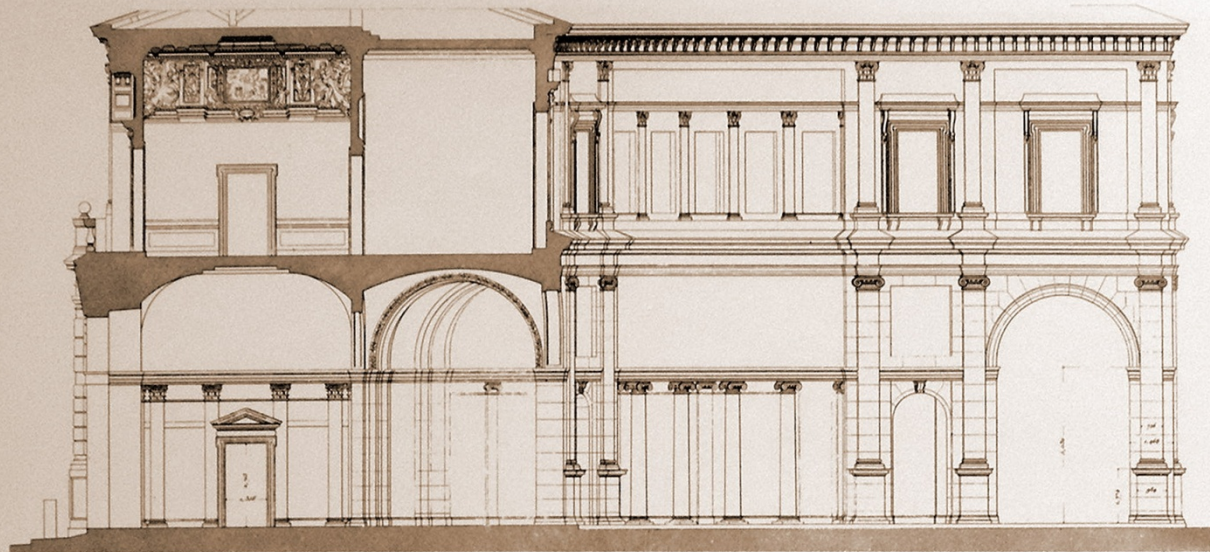
Vignola & della Porta, villa Giulia, Roma 1550

Vignola & della Porta,
villa Giulia,
Roma 1550

Vignola & della Porta, villa Giulia, Roma 1550

Pl. 208.

Coupe sur le Vestibule, le Portique et la Cour.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

Echelle de 8 mill. pour mètr.

Vignola & della Porta, villa Giulia, Roma 1550

Vignola & della Porta, villa Giulia, Roma 1550

Vignola & della Porta, villa Giulia, Roma 1550

Vignola & della Porta, villa Giulia, Roma 1550

